

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 26 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 t.

HIRDETÉSEK:
6-hasábos petit sor egyszer 30 fillér,
minden következőnél 10 fillér.
Nyiltár sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 857.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 161.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, november 22.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vesérelők: A magyarság helyzete nemzetiségi vidéken.**
- Egy megalom jubileuma.**
- A kormány és a hádrágaság.**
- A temető titka.**
- Yvonne de Trevilloné.**
- Tárgyalják a költségvetést.**
- A szerenese 31.**
- Simon és Simé.**
- Öngyilkosság az esküvő előtt.**
- Párisi divatlevél.**
- A vádindítványt lefújták.**
- A király Budapesten.**
- Tárcsa: Tavaszi komédia. Írta: Biró Lajos.**
- Csarnok: Chamonixból a Mont-Blancra. Írta: Dr. Heppes Béla.**

A magyarság helyzete a nemzetiségi vidéken.

Arad, november 21

Az a szolgálat, melyet a török uralom idején a végvárok katonái, a sokszor megénekelt végbeli vitézek teljesítettek, most egész súlyával a nemzetiségi helyeken élő magyarság vállaira nehezedett.

Ez a rendszerint csekélyszámu magyarság leginkább tisztviselőkből és kisiparosokból áll. Néhol egy-egy magyar ügyvéd, orvos és kereskedő is akad, de nem mindenütt, mert majdnem kizárólag a magyar-

ságra lévén utalva: megélhetésük nem biztos. A nemzetiségi vezetőknek ugyanis van gondjuk reá, hogy pörös feleiket, betegeiket és vásárlóikat egyaránt a maguk embereihez terelessék. Nem egy helyt még a magyar tannyelvű elemi iskola is hiányzik, nem szóiva a magasabbfokú fiú- és leánynevelő intézetekről.

Az a maroknyi magyarság tehát, melyet mostoha sorsa ilyen helyekre rendelt, minden tekintetben ki van szolgáltatva az őt tengerként körülvevő nemzetiségeknek. A társadalom, melyben élnie kellene, idegen s az eszmék, vágyak és törekvések, melyek annak egyes tagjait lelkesítik, az övéivel merőben ellentétesek s legtöbbször hazafias érzését is bántják. Idegen a nyelv, melyet az utcákon, üzletekben és szórakozóhelyeken hall és idegen nyelvű irodalom szellemi termékeivel kell táplálkognia, ha olvasni szeretne. Gyermekéit idegen tannyelvű iskolákban kell taníttatnia és nem egyszer megérnie, hogyha magyarul beszélnek, habozva keresik a szavakat és lekicsinyelik történelmünk és irodalmunk leginkább szívünkhöz nőtt nagyjait, mert úgy hallották az iskolában.

Es mindezek Magyarországon és magyar emberekkel történhetnek meg; ebben az országban, melyről a nemzetiségi vezetők nap-nap után azt kürtölik világgá, hogy nyelvüktől és szabadságuktól meg-

vannak fosztva. Ebben a csodálatos országban, ahol sok ezerre megy a fontos társadalmi és egyházi állásokat betöltő olyan „művelt“ emberek száma, akik nem tartották szükségesnek magyarul megtanulni, de a „barbár“ magyartól megkivánják, sőt természetesnek veszik, hogy a saját nyelvükön beszéljen velük.

Mit tehet ilyen körülmények közt a nemzetiségi helyre jutott szegény magyar tisztviselő vagy iparos, hogy magyar lélekének legalább csekélyebb követelményeit kielégítse? Összefog egynehányadmagával és kaszinót szervez, hogy legalább a nap egy bizonyos idejében magyar társasága legyen. Ezt követi a magyar lapok és könyvek megrendelése, műkedvelői társaság alakítása. Azután megindul a mozgalom az iskola s a felekezetek szerint szükséges magyar egyházak szervezésére és főtartására, melyek mind nagy áldozatokkal és rendszeres önmegadóztatással járnak. A szükségérzet, hogy a kizárólag egymásra utalt magyar családok minél gyakrabban érintkezzenek, új meg új jótékonycélú összejövetelekre sarkalja a kis magyar társadalmat, melyek ismét tetemes állandó kiadást okoznak, — s mivel csak egy közönség van: mindig ugyanazon egyénekre, illetve családokra hárul a teher. Ezekhez járul, hogy számkivetett gyermekeiről az ország közönsége sem feledkezik meg s a különböző hazafias

Tavaszi komédia.

Írta: Biró Lajos.

Kartal ujságot olvasott. A betűk azonban összefutottak a szeme előtt, kiejtette a kezéből az ujságot, néha szíppantott a szivarjából, a szája kinyílt és fáradtan, betegesen tekintett maga elé. Ekkor jött a felesége. Az utcáról sietett fel, a kis kabátja ki volt gombolva, az arca kipirosodott és az egészséges szőke fej tüzben égett.

— Károly, kiáltotta, Károly, milyen tavasz van. Milyen tavasz van . . .

A karosszék szélére ült, magához szorította a férje fejét és izgatottan, borzongva mondta:

— Kisértáltam a Fő utcán a hegyig. A szőlőkben mindenütt virágnak már a barackfák. Milyen tavasz, milyen tavasz . . . Charlie, Charlie, olyan tavasz van.

Simogatta a férjét és duruzsolt a fülébe:

— Charlie, Charlie, küzdenek a hegyre, hogy hozzanak mindent rendbe. Kimegyünk egy hétre. Olyan tavasz van.

A férfi felállott. A fáradtsága eltűnt, kigyult a szeme és magához szorította az asszonyt. Megcsókolták egymást.

Este kimentek a hegyre, a nyaralójukba és ott maradtak egy hétig. Gyönyörű tavasz volt, a szőlőkben virágoztak a mandulafák, barackfák, az almafák és a barna hegyoldalon, a selymes napsütésben olyanok voltak a virágzó fák, mintha libegő, meleg, rózsaszínű felhők

ültek volna le barna bársonyra. Az asszony boldog volt. A tavasz mindig lázba hozta, az indulatai felgyújtották a férjet és tíz éves házasságuk alatt minden tavasz új mézesheket hozott nekik.

Egy hét múlva visszaköltöztek a városba. Az asszony boldog volt, friss, erős, ragyogó, a férfi azonban fáradt, öreg és beteg. Az ujságot kiejtette a kezéből, a gerince összeropant, az egész ember összeomlott, magába süllyedt és kinyitott szájával bámult maga elé. A feje mindig fajt és egy napon nem válaszolt az asszony kérdéseire. Az asszony kérdezett tőle valamilyen, elismételte a kérdését, rákiáltott, kétségbeesve sikeltözött és a férfi nyitott szájával bámult maga elé.

Orvosok jöttek, megvizsgálták és másnap elszállították. Küön szobát kapott a nagy sárga házban, a hegy alatt és ott egész nap nézett maga elé leeresztett ajakkal és nem válaszolt semmiféle kérdésre.

Az asszony meg volt remülve, lesujtotta, elkábította ez a katasztrófa és zokogva ostromolta az orvosokat:

— Mikor gyógyul meg?

— Nagyságos asszonyom, mondták erre, meg kell mondanunk, hogy semmi reményünk nincs,

— De nem hal meg?

— Óa nem. Azt nem. Tíz évig, husz évig is élélhet.

Az asszony lassan összeszedte magát. A férjéhez nem fűzte más, mint egy egészséges, eleven házassáletnek tíz esztendeje; a férjét

azért szerette, mert a férje volt, mert ott volt, mert mindig viszenozta a csókjait és mert gazdag volt, de új helyzete egyelőre elég kárpótlást adott a veszteségeért. Maga rendelkezett, a bírókon maga parancsolt, minden pénz az ő kezében volt és urazhatott, amennyit akart. A rokoni egyszer azt tanácsolták neki, váljon el. Felháborodva tiltakozott:

— Nem, nem. Hogy gondoltok ilyen. Milyen gyalázatoság volna. Nem akarok én férjhez menni.

Nyáron utazgatott, őszszel hazajött egy bónapra, azután ismét elutazott, özvegyi életét elragadóan szabadnak, mulatságosnak és változatosnak találta és csak tél közepén jött ismét haza. Vidám volt, szép volt, fiatal és erős, örült, hogy senkinek a féltékenységiétől nem kell tartania, társaságba járt és ismeretségeket kötött és egészséges álmát inkább zavarta meg egy új férfiismerősének a tekintetére való emlékezés, mint az a gondolat, hogy negyedórnyira tőle, egy rettenetes házbau van egy férfi, aki tíz esztendeig vele élt.

Nyugodtan és megelégedetten töltötte el az egész telet. Ami szórakozása volt, bál, tánc, színház, az kielégítette és kipótolta. A férfiakat, akik foglalkoztak vele, nem vette komolyan. Örült, hogy sok embernek tetszik, jól esett neki, hogy sokan fáradoznak a mosolygásáért vagy a csókjaiért, boldog volt, amikor megpillantotta, hogy különös özvegyisége és ingerlő fiatal szépsége egy egész dandár férfit gyűjt köréje, jól esett neki, ingerelte, mámo-

és jótékony egyesületek tagsági és gyűjtő-
iveinek ezrei forognak közkezen, me-
lyekre szintén adakozni kell egy-egy pár
koronát.

Am mindezeket a magyar tisztviselő-
lőknek nagyon szűkre szabott fizetésük-
ből, az iparosoknak pedig ezzel arányban
álló keresetükből kell fedezniök, azzal a
rendkívül súlyos kiadással együtt, mely
akkor nehezedik a szülőkre, ha gyerme-
keiket magyar tannyelvű felsőbb iskolák-
ban akarják taníttatni és — ilyenek
hiányában — ki kell adniok a háztól.

Ennek az állapotnak előreláthatólag
anyagilag vége, ha sokáig tart. Éppen
ezért minden tisztviselő, mihelyt al-
kalma nyílik rá, állomást cserél és még
emlékezni sem szeret azokra az idők-
re, midőn „szertenezett” s nem lelő honját a
hazában. Pedig ez a sok változás kor-
mányzati szempontokból is káros, de még
hátrányosabb magyar szempontból, mert
lehetetlenné teszi az ilyen helyeken any-
nyira fontos állandó megtelepedést.

Itt az ideje tehát, hogy a mindenkori
magyar kormányok végre valahára komolyan
foglalkozzanak a nemzetiségi vidékek
magyarságának helyzetével.

Olyan állomásokra, ahol a magyarsá-
got jóformán csak a hivatalnokok képvise-
lik s a közönség az egész nemzetet az
ő maguktartása és egyéniségük után ítéli
meg: nem büntetésből áthelyezett tisztvi-
selőket kell alkalmazni, hanem kitüntetés
gyanánt kell előléptetni a legkiválóbbakat.
Ha Fiumében és Budapesten magasabb
illetményeket állapítanak meg, miért ne-
lehetne ezt a kedvezményt a kényesebb
nemzetiségi helyeken alkalmazott tisztvi-
selőkre is kiterjeszteni, kikre szorosán
vett hivatali teendőik elvégzésén kívül
még annyi más — állami és magyar
nemzeti szempontból fontos — kötelesség
teljesítése vár? (n. l.)

Egy mozgalom jubileuma.

A vértanuszobor történetéből.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 21.

Megfakult, elrongyolt szélű nyomtatvány
jutott kezünkhez. Annak, hogy kibocátották
ép most van huszonöt éve. A jubiléumi való
alkalom is érdemessé teszi, hogy megemlékez-
zünk róla, ha egyébként is nem volna érdekes.

Huszonöt év előtt azt konstátálták, hogy
az aradi vértanuszobor csak igen kis forrás-
ban csörgő fittérelt a hazafiak áldozatkész-
sége. Akkor az az ezme m-rült fel, hogy Ma-
gyarország összes törvényhatóságának minden
egyes tagját felszólítják, hogy egy-egy forintot
adakozzanak a szoborra.

Akkor adta ki Arad városa, illetve a szo-
borbizottság ezt a felhívást:

Arad szab. kir. város közönsége által kiküldött hevíd-
szobor-bizottságtól.

Felhívás

Magyarország törvényhatósági bizottságainak tagjaiból

Az 1848—49 ik évben küzdött gyászos kime-
netelű, de magasztos emlékü szabadságharc
dicső hősei: Damjanich János, Nagy-Sándor
József, Kiss Ernő, Aulich Lajos, D-szewffy
Arisztid, Knežits Károly, Török Ignác, gróf
Leiningen Károly, Pölsenberg Ernő, Löhner
György, gróf Vécsey Karoly, Schwiddel József,
Lázár Vilmos, kik a hazá legszentebb és leg-
nemesebb ügyéért szenvedtek Aradon 1849. évi
október 6 án vértanul ualált, még mindig jele-
lenül porladoznak a haza szent földében a má-
sú, hogy a nemzet hájájához méltó emlék hir-
detné nevüket és nevükkel azon magasztos
eszmék diadalmát, melyek újabb korszakot al-
kottak hazánk történetében.

Arad szab. kir. város közönsége, mely
szemtanuja volt a hőök vértanul halálának,
már 1867 ben kötelességének ismerte, a 13 vér-
tanu emlék szobrának felállítását véget Magyar-
ország fiai és leányaihoz felhívást intézni, melyet
azután 1875-ben a budapesti szoborbizotti-
ság ismételt. Fajdalom! a kegyelet nem volt
oly mérvű, hogy a szobor felállítását megkez-
deni lehetett volna; mert magán adakozások
által begyűlt összeg eddig csupán 70,000 forint-
ra növekedett, holott a szoborra beérkezett pá-
lyaművekből az illető szoborbizottság ajánlatára

eltő pályadíjjal jutalmazott Hasszler Adolf hazai
szobrászunk által készített, és elfogadott terv
kiviteléhez 100,000 forint szükséges

Amely nemzeti szabadsághősei iránt érzé-
ketlen és nem igyekeztek az azok iránti szent
kegyeletet és elismerést az unokák szívébe át-
önteni, az a nemzet nem számíthat rokonszenvre
Európa népeinél, nem számíthat lelkesedésre
és áldozatkésztségre saját földénél, ha a lélfen-
tartás óriási küzdelmének perce elérkezik.

Hazánk védőbátyait ez idő szerinti is a tör-
vényhatóságok képezik. A bizottsági tagok,
mint a törvényhatóságok mind annyi oszlopai,
vannak bivatva első sorban beigazolni azt,
hogy keblükben a szent kegyelet és háláv elis-
merés a vértanul halált szenvedett 13 hősről
ki nem halt, nekik kell tehát érezni és beis-
merni, hogy a megdicsőült hőök emlékének
felemelésével a nemzet önmagát tisztítja meg.
Azért: hazafiúi üdvözléssel felhívjuk hazánk
összes törvényhatóságainak bizottsági tagjait,
miseriat a szobor-alaphoz egy-egy forinttal já-
rulni sziveskedjenek.

Ha a hazai törvényhatóságok bizottsági
tagjai kegyelstük jelölül egyenként egy frtot ál-
doznak, a szobor alap oly jelentékony összeg-
gel fog szaporodni, mely bizosítandja a szobor
felállításának megkezdését.

Azért ismételten hivatkozva a törvényható-
sági bizottsági tagok hazafiúi érzelmeire, kér-
jük a nemes célra és a kegyelet oltárára az
egy-egy forintot törvényhatóságuk első tisztvi-
selőjénél elküldés végett letenni.

Aradon, 1881. november hó 2-ik napján.

Jegyzette:

Institoris Kálmán,
főjegyző.

Solacz Gyula,

polgármester,
szoborbizottsági elnök.

A beérkezett forintokról a következő el-
ismervényt adták ki:

2408
1881 pm.

Hivatalos elismervény.

Egy forintról, melyet . . . ur,

törvényhatósági bizottsá-
gának tagja, az Aradon kivégzett 13 vértanul em-
lékének megörökítése céljából emelendő szobor alap-
jának javára lefizetett.

Aradon, 1881. évi november hó 20-ik napján.

Solacz Gyula,

polgármester,
mint a szoborbizottság elnöke.

rossá tette, szorakoztatta; de senkit sem vett
komolyan.

Hírem egy este egy fiatal ügyvédet mu-
tattak be neki. Bában volt és egyik rendező
vezette előbe:

— Nagyságos asszonyom, bemutatom Zí-
goni G. n. t.

A fiatal ember meghajította magát és ótan-
colni kezdett vele. Várt, hogy a férfi szól. De
Zigoni hallgatott, magához szorította és ő nem
tudott ellentámasztani. Szótlanul táncoltak körül a
termet; az asszony ekkor kiszabadította magát
a férfi karjából, bóli ott a fejével és leült. Zí-
goni egy szót sem szolt, meghajította magát és
elment. Az asszony ekkor egész éjszaka róla
álmodott.

Azután többször találkoztak és tavasz lett.
A hegyről friss tavaszi levegő áradt le a vá-
rosra, az utcák szikrázó naptól voltak fénye-
sek, az asszony könnyű kabátban sétált és a
hegyen virágozni kezdtek a manduafák. Az-
után a barackfa kezdett virágozni, azután a
sárga, azután az almafa és egy reggeire is-
mét virágba borulva állottak a szőlők. A bar-
ackfa fő nyelvek felnyitak a hegyre és a vi-
rágzó fakoronak úgy ültek a hegyoldalon, mintha
illatos rózsaszínű felhők tapdnának barna bár-
sonyra. A hegy onttól magából a termés lehel-
letét és a borzongató, friss szellő ráomlott a
városra.

A beteg Kartal ült a szobájában és a nyit-
t ablakon beuhogott hozzá a tavasz. A be-
teg fejének lombán csüngött lefelé, ek-
kor felemelkedett és a zavaros szemek kitéka-
tettek az ablakon. Az ablak előtt ott állott, a
hegy és a hegyen virágoztak a barackfák. Az
örült Kartal felállott és az ablak vasrácsához
szorította fejét.

A hegynek a lehellete, a párzó barackfá-
rágók illata leáradt a városra. Az asszony kis
kabátban sétált az utcán, piros volt az arca és
az egész egészséges feje tüzetben égett. Zigoni
ment mellette és könyörgött neki.

— Olga, mond a Olga, a szépsége és a fi-
talsága nevében kérem. Ne legyen okatlan. Ne
áldozza fel magát egy hazug kötelességérzet-
nek. Az ember legelső kötelessége az, hogy
boldog legyen. Ha nem akar elválni, hát jó.
De ne áldozza fel a fiatalságát. Nézze milyen
tavasz van . . .

Az asszony nehezen lélegzett és a szőke
hajfirtjei úgy lobogtak, mintha kis lángok let-
tek volna.

— Izz, mondta, milyen tavasz van.

— Olga, könyörgött Zigoni, Olga.

— Hát igen, — mond a az asszony.

A hegy egész nap illatozott, de estére or-
giát ült. A langyos estében a barackfák és az
almafák beeshettek minden hímportukat és a
levegő mámorító volt. Az esti levegőből részeg-
séget szívott be a forró száj és a hegy alatt és
a városban szerezni kellett, csókokra kellett
emlékezni, csókokat kellett kívánni.

A beteg Kartal a vasrostályhoz szorította
a fejét, fel és alá járkált a szobájában és az
ajtóhoz ment. Megpróbálta kinyitni. Az ajtó
kinyitott.

A nagy földszintes Kartal-ház csendesen
és sötétben állott. Az ablakokból korán kihuny-
t minden világosság és a közepben be volt zárva
a nagy ucal kapu. Hátul a cselédházban mo-
zogtak még egy ideig, azután ott is csend lett.
Az utcán nem járt senki. Ekkor tizenegy óra
után halkán megzörgette a jobbszárny máso-
dik ablakát Zigoni. Azután a kapuhoz ment
és behúzódott a nyílászárba. A kapu kinyitott.

— Olga! . . . suttozta Zígoni,

Az asszony hangja reszketett.

— Jöjjen lábujhegyen, mondta. A cseléd-
házban most álnak el.

A kapuzárban megfordult a kulcs és csend
lett. A hegyről áradt le a tavasz lehellete és
a hegy alatt, a sárga ház kőfalán eszeve-
szett, örült, tavaszkoróácsolta erővel, vakon és
öntudatlanul kapaszkodott át egy férfil. Leesett
a falról, de felugrott és rohant lefelé a váro-
sba. A betegek szürke ruhája volt rajta és az
elcsendesedett kisvárosi utcákon lihegve szaladt
végig. A Kartal-ház kapujában ekkor fordult
meg a kulcs.

A házban csend lett. A tavaszi éjszaka il-
latos volt és meleg. A beteg ember nem lát-
tott semmit, vak volt, örült volt, de lihegve
szitta be a tavaszi éjszaka levegőjét és fárad-
hatatlanul és biztosan rohant előre. Semmit sem
tudott és semmit sem értett, a tavasz hajította,
a múlt emlékei kergették, a virágzó hegy üzte,
de biztosan haladt előre. A Kartal-házban csend
volt és a beteg Kartal ott állott meg a háza
kapuja előtt.

A cselédházban hangosan, hosszan, moka-
csul rikoltozott a csengő és a házmeister álmo-
san ment a kapu felé. Kinyitotta a kaput és
riadtan kiáltott egyet.

A szürkeruhás, beteg ember azonban fél-
retolta az utból és örülten, biztosan sietett be
a házba. A félrelétdított ember ijedten ordí-
tott, a házban mozgás támadt, az asszony ijed-
ten nyitotta ki az ajtaját, a beteg Kartal ro-
hant előre. És a hálószoba ajtajában ott állott
az asszony, mögötte a szeretője, a hálószoba
lámpája megvilágította őket és szembe velük
szaladt a szobákon át és lihegve megállott előt-
lük Kartal.

Az ország városatyáit csak gyér számban indíthatta meg a főbírák. Erre vall az, hogy a szobrot csak tíz évvel a főbírák után 1901-ben lep ezhették le.

A temető titka.

A knézi Jáger Mari bünei.

Emberirtás nagyban.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, november 21.

A szomszédos temesmegyei Knéz községben leleplezett mérgekverők elfogatásáról tegnap már megemlékeztünk. Rettenetes arányaira nézve csak a hírhedt hódmezővásárhelyi Jáger Mari-féle eset közelíti meg ezt az ügyet, amely a maga iszonyu részleteivel kétségbeejtő élességgel világít be abba a borzasztó erkölcsi sötétségbe, amelyben a parasztság egy része még most is él. A zsebelyi Korin György és a vásárhelyi Jáger Mari példája iskolát csinált. A knézi asszonyok közül az egyik a férjétől, a másik az apósától akart szabadulni. A példát a férfiak is követték és úgy lehet, igaz van a névtelen feljelentőnek, aki azt írta, hogy a knézi temető fele megmérgezett emberekkel van tele.

A mérgekverő banda élén egy asszony áll: Petromán Márta. Behatolt minden házba, kikutatta a családi intimitásokat és ahol látta, hogy a házastársak nem a legjobb viszonyban élnek egymással, nyomban előadta alávaló tervét, hogyan lehetne a kellemetlen házastársától szabadulni. Erős, rendes életű emberek haltak el váratlanul, egymásután és senki sem tudta, mi okozta a hirtelen halálukat.

A mérgek, úgy mint Zsebelyen, Knézen is *arszenikum* volt. Hogy ezt Petromán Márta honnan vette, azt még csak most fogják kideríteni. Kétségtelen, hogy bűntársai vannak és az is bizonyos, hogy a tegnapi hét letartóztatást több *elfogatás fogja követni*. A knézi bűnpör, ahogy a vizsgálat nekiindul, alighanem nagyobb lesz még a hódmezővásárhelyi, meg zsebelyi pöröknél is.

A szenzációs bűnügyről tudósítónk a következő részleteket jelenti:

(A feljelentés.)

Múlt év nyarán történt, hogy *Kloszkálné* Mária knézi lakost, aki utóbbi időben rosszul élt férjével, valami *Petromány Márta* nevű odaváló asszony felkereste lakásán és a legnagyobb titoktartás mellett ajánlatot tett neki, hogy tíz forintért megszabadítja férjétől. A szer biztos és *arszenikum*nak nevezik.

Kloszkálné látszólag meggyezett a gonoszlelkű nővel és át is vett tőle egy kis adag mérget, de alig távozott Petromány Márta, azonnal elment a csendőrséghez, ahol részletesen elmondotta az esetet és a mérget tartalmazó üvegcsét is átadta. Egy eirettendő, évek hosszú során át huzódó, tömegmérgezési bűncselekmény került ezzel napvilágra, amely másfél éven át foglalkoztatta a hatóságokat.

(A mérget megtalálják.)

Legelőször is házkutatást tartottak Petromány Mártánál, akinél nagy mennyiségű *arszenikumot* találtak elrejtve és aki a tömeges mérgezésért értelmi szerzője volt.

Az eljárás folyamán számos hullát *ekszhumálták*, amelyekben több-kevesebb *arszenikumot* leltek. *Andrei* Manilla, *Andrej* Szóka, *Bránics*

Cina és *Bella* Viáda knézi elbaltakat *ekszhumálták* e'sorsorban, akire ugyancsak *Kloszkálné* és több hozzátartozójuk hívta fel a hatóságok figyelmét. A talált mérgek azonban nem volt elegendő, hogy azt inkriminálni lehetett volna, ámbar biztos volt, hogy mérgezés történt. *Bella* Viáda különben, hír szerint, három férjét emésztette volna el a gyilkos mérgekkel.

Ezeken már Knéz községben egyébről nem beszéltek, mint a tömeges mérgezésről. A legutóbbi időben történt hirtelen, nagyszámú halálozás felébresztette számos emberben a gyanút, hogy az ő hozzátartozójuk is ily módon pusztultak el. *Fehér* Antal temesvári vizsgálóbíró pedig ezalatt a legszélesebb mederben folytatta a nyomozást és rendelt el *ekszhumálásokat*. Alig volt nap, hogy egy sirt ne hantoltak volna fel.

(A névtelen feljelentő.)

Múlt év őszén egy *névtelen feljelentés* érkezett a vizsgálóbíróshoz, amely azzal a rettenetes kijelentéssel kezdődött, hogy a fél knézi temető tele van megmérgezett emberek hulláival. Konkrét eseteket sorol fel vagy *titok*, amelyekben a legpontosabb részletességgel adja elő a mérgezés előzményeit is.

E feljelentés nyomán most még szélesebb körben folyt a vizsgálat. Őszesen *tizenhárom holttestet* *ekszhumáltak*, amelyekben kettő kivételével mindenütt *arszenikumot* találtak. A testrészeket két ízben is felküldötték *Felsetár* Emil országos vegyészhez és az igazságügyi orvosi tanácshoz, ahol a mérgezés kétségtelen beigazolás nyertek. A szenzációs bűnügy ekkor már a vizsgálat stádiumába lépett.

(Az áldozatok.)

A mérgezés áldozatai a következők:

Misku Crli knézi vagyonos paraszt 1903. nov. 16-án halt el. Még életében *Ardelean* Vaszára hagyta vagyonát, aki ennek fejében köteles volt őt eltartani. *Ardelean*nak terhére volt az öreg és mérgek útján eltette láb alól. Az áldozat testében 92 milligram *arszenikumot* találtak.

Vuicsis Szávának szemrevaló fiatal felesége volt. A gonoszlelkű asszony viszonyt folytatott egyik béréükkel és hogy akadálytalanul hódolhasson bűnös szerelmének, hitvesét megmérgezte. *Vuicsis* Szávát 1904. évi február 19-én temették el, testében 239 milligram mérgek volt.

Braun Antal vagyonos paraszt felesége és ifj. *Glasz* Miklós, aki szintén házas volt, már hónapokon át szerelmi viszonyt folytattak. Közösen elhatározták, hogy *Braunné* a férjét, *Glasz* pedig a feleségét meggyilkolja. Tettüket végre is hajtották. Rövid egymásutánban halt meg a két áldozat, ők pedig egy hónapra rá egybekeltek. Eszközük az *arszenikum* volt. *Braun* Antalt 1904. évi február 19-én temették el és az *ekszhumálás* alkalmával 7 milligram mérget találtak testében.

Petromány Nikolaoné, aki a mérgek közvetítésével foglalkozott, férjén, *Petromány* Nikolaen próbálta ki annak gyilkos oroját, aki Ir-tóztató kinok között 1898. évi november 16-án halt meg. Testében 27 centigram mérgek volt.

Bieder Katalin a vejét, *Kun* Mihályt tette el láb alól. Az asszony haragudott vejére, amiért az részeges volt és a vagyont elpazarolta. Felmerült az a gyanú is, hogy *Bieder* Katalin a saját apját és anyját is meggyilkolta, de ez nem nyert beigazolás és ezeket nem is *ekszhumálták*. *Kun* 1904. évi február 14-én halt meg és 5 milligram mérgek volt benne.

Bogyok Lenka szeretője volt *Tanaczkú* Áronnak. *Bogyok* Kisbecskerekre adta férjhez leányát és ő maga is oda akart költözni, amiről *Tanaczkú* hallani sem akart. Ezért mérget vett

Petrománynétól és azzal segített baján. *Tanaczkú* Áron 1904. évi november 14-én halt meg. Balsejében 7 centi és 6 milligram *arszenikum* volt.

Ekshumálták továbbá *Ungurián* Julia holttestét is, akiben szintén nagy mennyiségű mérget találtak. De ez esetben a bűnvádi eljárást nem lehetett megindítani, mert a halott oly ruhában lett eltemetve, amelyek idővel *arszenikumot* választanak ki. *Ungurián*né férje *Ungurián* Vászó, *Ungurián* Manó dr. temesvári ügyvéd fivére.

Az összes mérgezésoknál az igazságügyi orvosi tanács megállapította, hogy az *arszenikum* *adagolás* útján került a testbe. A gyilkosok ugyanis annyira vetemedtek, hogy áldozataikhoz orvost is hívtak, de a gyógyszer helyett mérget adtak be a betegeknek.

(Az orvosi vélemény.)

Vuicsis Szávánál és *Tanaczkú* Aronnál kétségtelenül beigazolást nyert, hogy a halált az *arszenikum-mérgezés* okozta, míg a többieknél nem látta az orvosi tanács bizonyítottan azt, hogy az *arszenikum* okozta a halált, de bizonyos az, hogy meglette mérgezte. A talált *arszenikum*, — amelyet alapul vettek a vélemény megalkotásánál — csak a mérgezés állapítja meg. Ennek az a magyarázata, hogy időközben a betegség folyamata alatt több *arszenikum* kivált a testből. Megnehezítette a szigorú kvantum-megállapítást az is, hogy több holttest ruháján nickel gombok és pénzdarábok voltak, amelyek szintén *arszenikumot* választanak ki.

(A letartóztatások.)

A lefolytatott nyomozat és a leletek nyomán megindult vizsgálat tegnap a gyilkosok letartóztatásával ért véget. Két bűnösnek: *Varjasán* Páveinek és *Bella* Viádanének még az eljárás folyamán sikerült Amerikába szökniük, a többieket azonban letartóztatták és bekísérték a kir. ügyészség fogházába.

Argyelán Vászó, *Vuicsis* Julia, ifj. *Glasz* Miklós és neje, *Petromány* Márta, *Bieder* Katalin és *Bogyok* Lenka a gonoszlelkűk, akik tegnap egész délelőtt a vizsgálóbíró előtt állottak. Elvetemedett konokossággal tagadják bűneiket. *Vuicsis* Julia és *Bogyok* Lenka befejezett *gyilkosság*, a többiek pedig *kísérlés* miatt lettek letartóztatva.

Mindannyian felfolyamodást jelentettek be a vizsgálati fogság elrendelése ellen. A szenzációs bűnügy azonban még nincs teljesen kiderítve és a további eljárás még számos részletet lesz hivatva felfedni. A gyilkosok mindannyian jómódu vagyonos emberek, kiknek részint a kezszség, részint a bűnös szerelem adta kezükbe az ölé mérget. A *Glasz*-házaspár *Fáy* Ignác dr. ügyvédet bizta meg védelmével.

A szerencse öl.

Főnyeremények áldozatai.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, november 21.

Ugy látszik, hogy a főnyeremény nem mindig boldogság. Erre vall legalább az a két eset, mely a napokban Aradon és tegnap a közeli Viágán történt. Az aradi eset ismeretes. *Kemény* Ferenc borbélymester pár héttel ezelőtt megnyert az osztálysorsjátékon egy főnyereményt: egy nyolcad sorsjeggyel 14.000 koronát nyert. E fölötti örömben megbolondult és a múlt héten meghalt a kórházban. A vinalgal eset teljesen egyezik *Kemény* Ferenc tragédiájával. Részleteiről alábbi tudósításunk szól:

Titzer Lajos széles körben ismert, tekintélyes vinalgal kereskedő tegnap 58 éves korában elhunyt. *Titzer* éveken át szenvedélyesen ját

szott az osztálysorsjátékon. Sorsjegyekbe egy egész kis vagyont fektetett bele és valóságos meglepetésvé vált, hogy meg kell nyernie a 600 000 koronás főnyereményt. De hosszú ideig üldözte a balszerencse. Nem sikerült neki még a legkisebb nyereményt sem megülnie. A remény azonban tovább élt benne. Noha hozzátartozói nem igen bíztak a főnyereményben, Titzer nem hagyta abba a játékot és minden huzáson tekintélyes számú sorsjeggyel vett részt.

Két évvel ezelőttonban végkép elkedvetlenedett és ekkor már csak egy darab nyolcad osztálysorsjátékot vett. A sors különös játéka folytán éppen ezzel a sorsjeggyel *ötszáz ezer koronát nyert.*

A nyeremény hírére Titzer beteg lett az izgalomtól. Átkozta magát, hogy nem egész sorsjegyet vett, amilyvel 400 000 koronát nyerhetett volna. Az izgalom valósággal beteggő tette a különben életerős kereskedőt. Folyton a fölöttéprengett, hogy mért nem nyert nagyobb összeget? Idegessége napról napra nőtt és az utóbbi hónapban annyira erővett rajta, hogy végkép ágyba döntötte. Tegnap érték véget szenvedésel: súlyos neurasthenikus bántalmait folytán meghalt.

Temetése ma délután folyt le nagy részvét mellett. Az egész község és a környék is ismerte az elhunyt kereskedőt, akit kiterjedt család gyászol.

A kormány és a husdrágaság.

Hogy lehetne olcsóbbá tenni a húst?

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, november 21.

Az egész országban érezhető husdrágaság okairól a *Magyar Kereskedők Lapja* a következőket írja:

Konstatálhatjuk, hogy a magyar kormány éppenséggel semmit sem tett a husdrágaság enyhítése érdekében. Az ok, mely ezt a példátlan közönyt szülte, kézenfekvő. A mostani magyar kormány nemcsak nemzeti kormány, amint nevezni szeretik, hanem agrárius kormány is. Minden, ami az agráriusok érdekeit csak legkevésbé is hátrányosan érinti, háttérbe szorul, így a husdrágaság kérdése is, mert a hus olcsóbbá tételének különböző, de egyetlen eredményt szülő módok találhatók és ez az egyetlen eredmény: a vágómarha árának csökkenése. Ha beeresztjük a szerbiai friss húst, vagy a romániai vágómarhát; ha korlátozzuk az exportot, vagy a kivitt Budapestre centralizáljuk és így lehetővé tesszük az itteni szükséglet teljes fedezését: mindezek a módok az ár csökkenését idéznek elő. Már pedig inkább nyomorogjanak a szegényebb emberek százai, inkább üzze ki a horrorizáló drágaság Amerikába a munkképes elemek legjavát, csak az agrárius mágnások országya ne szenvedjen semmi hátrányt: ez most Magyarországon a jog, törvény és igazság.

Pedig mi sem volna könnyebb, mint a husdrágaságon segíteni. Tudni kell ugyanis, hogy tekintetben Németország, Ausztria és Magyarország Európában, sőt mondhatni az egész világon elszigetelve állanak; csak ezekben az országokban lett herribilis drága a marhahús, mert csak ezekben az országokban vitték keresztül az agráriusok a magas védővámokat, másfelől oly intézkedéseket, melyek a külföldi vágómarha behozatalát egyszerűen lehetetlenné teszik. Hogy csak ezekben az országokban szökött fel a hus ára eddig nem ismert magasságra, azt a következő adatok bizonyítják:

Október elején az első minőségű hízott

őrkör ára száz kilónként volt: Párisban 108, Londonban 92, Rotterdamban 126, Koppenhágában 120. Csikágóban 92 márka, ellenben Bécsben 150, Berlinben 172 Münchenben meg éppen 182 márka. Igaz, hogy a mi vágómarháink a fent felsorolt olcsóbb árakkal állanak párhuzamban, de már a londoni és csikágói áraknál magasabbak, általában pedig a mi viszonyainkhoz képest szokásosan magasak, nem is szólva arról, hogy a detail husárok a vágómarha árának több mint kétszeresét teszik ki.

Ha tehát úgy Ausztria, valamint Magyarország fentartaná ugyan a vágómarhashehoztalra nézve a magyar védővámokat, de az olcsó közpiacról a friss hus behozatalát a 80 korona behozatali vám mérséklésével lehetővé tenné, a húsárak azonnal csökkenének.

IRODALOM ES MUVESZET.

A színház műsora:

Csütörtök: *Rigoletto*, opera. Yvonne de Treville vendégfellépésével. (Bérletszűnet C. Főlelelt helyárákkal.)
Péntek: *A Jászol*, színmű. (Bérlet A.)
Szombat: Yvonne de Treville hangversenye. Urak estélye, vigjáték. (Bérletszűnet A. Főlelelt helyárákkal.)

A jászol.

(Színmű 3 felvonásban. Írta: Henry Bernstein. Bemutató előadás.)

A *Baccarat* szerzőjének újabb szellemi terméke: *A jászol*, ikertestvére az előbbinek. Éppen úgy mint az abban Helén, ebben Eveline képviseli a női nemek azt a degenerált típusát, melynél a hisztéria helyettesíti az igazi nagy szerelemet, a hipermodern filozofia az anyai érzést és az idegek túlzottossága adja magyarázatát minden cselekedetüknek, mely homlokegyenest ellenkezik a fennálló társadalmi renddel.

Henry Bernsteinnél az asszony az az anyag, melyből kedvünkre formálhatunk minden lélektani eltévelyedést, antitéziseket, melyeknek képtelenek vagyunk magyarázatát adni. Azonban míg a *Baccarat*-ban csak egy ilyen degenerált asszonyi típusal találkozunk, addig a ma bemutatott színműben egy teljesen értelmes len férfi jellemmel ismerkedhettünk.

Landry Etienne-t ott hagyja a felesége. Távoztása előtt a legkiméletelebb formában kijelenti, hogy valóságos undorral töltötte el mellette házasságuk pár esztendőjét. Nem törődik apró gyermekével, a kitszohasem szeretett az anyai szeretet magasztos érzésével. Elhagyja a családi tüzhelyt, egy fantomért a nagy, a mindent betöltő boldogságért, melyet egy fiatal írónál vél feltalálni.

Négy évig élt az írő mellett. A szabad szerelem hitét vallva, valóságos rabszolgája kedvesének. A legzüllöttebb társaság a társasága, izlésüket, gondolkozásmódjukat elfogadta, magáévá tette. Kérők ajánlatait kell meghallgatnia és mikor a züllöttség minden fázisát megjárta, tetteben és érzésben szakít az íróval, színesző lesz és elfogja a vágyódás öt év óta nem látott gyermeke után.

Becsémpészi magát elvált férje házába. Éjszaka lopva keresi fel gyermekét és az anyának a természet által szentesített jogaira hivatkozva, részt kér magának a gyermeke szeretetéből. Azé a gyerekekből akit a szeretőjéért elhagyott, akihez csak ösztöne vezette vissza. Eddig érthető Bernstein pszichológija. Az anyai érzés felébredését még évek múltán is, csak természetesen tartjuk, elfogadjuk, sőt sokkal inkább felel meg az általános természeti törvényeknek, mint az ellenkezője, az anyai érzés teljes abbe-rációja.

Idélg világos és logikus a színmű felépítése.

De a befejezés annyira önkényes semmibevevése, nemcsak a morálnak, hanem az etikának is, hogy teljesen lerontja Bernstein színművének pszichológiai értékét.

Landry Etienne a legnagyobb felháborodással utasítja ki gyermeke szobájából a hazatért anyát. Szemére veti arcpirító büntetését, minden bűnét, életének egész szennyességét és mikor Eveline minden kísérletét hibaválóknak látva távozni készül, utána rohan, keblére öleli és zokogva vall neki szerelmet, maradásra kéri a — gyermekért, a családi tüzhelyért, — a jászolért.

Neveltséges gyengeség. Egy férfi, aki ha rá néz a bűnös asszonyra, okvetlen visszagondol annak bűnökkel tei életér, nem törölheti ki lelkéből egy pillanat alatt öt hosszú év minden keserűségét, csalódását, megaláztatását. A családi tüzhely visszaállítása, a gyermekért való gondoskodás sem adja ennek magyarázatát, mert hiszen a gyereket abban a tudatban nevelték fel, hogy anyja meghalt. Lélektanilag tehát semmikép sincs indokolva a férfi gyors érzelmváltozás, döntő elhatározása. Gróffkálása ez a bűnnek, mely akármilyen későn is, de mindenkor számíthat — Bernstein szerint — bocsánatra.

Kétségtelen, hogy Bernstein színműve, egyike a legjobban megkonstruált színdaraboknak. Meséje érdekfeszítő, alakjai kivétel nélkül hatásra számíthatnak, dialógjai szellemesek, nyelvezete tökéletes.

A mai bemutató előadás a feltétlen siker jegyében folyt le. A szereplők minden művészetükkel vitték diadalra Henry Bernstein színművét. Az előadás mellett megiepő volt a rendezés gondossága is, mely valóban semmi kívánivalót sem hagyott hátra.

A mai est nagy sikert hozott *Keszler*-nek és *Delli*-nek. Az előbbi Landry Etienne, az utóbbi Jacques Foucher szerepében nyújtott korrekt alakítást. Keszler komoly, nyugodt felfogással, a meglelt kora férfi bíggadt biztonságával interpretálta a hűtlenül elhagyott férj szerepét. Delli az ünnepelel bohém szeretetremélté léhaságával, minden túlzástól tartózkodva, természetesen adta a szeretőt. K. Kápolnay Juliska helyenként jól fogta fel Eveline szerepét, sikert is aratott a második felvonásban, mikor felháborodva utasítja ki léha vendégeit s a harmadik felvonásban, mikor kis gyermekét viszontlátja. De lehetetlen az az örökös deklamáció, amiről Kápolnay Juliska képtelen lemondani. Kevesebb szavalással sokkal nagyobb hatást érne el. Jót és szépet írhatunk a csöpp kis *Benkő* Gizikéről, egy édes kis gyerekről, aki meglepő természetességgel végtelen bájosan játszotta a kis Georges szerepét. A kisebb szerepeket *Bácsné*, aki egy vén leány szerepében többször joizú kacajra fakasztotta a publikumot, H. *Körössy* Juci, *Kulesár* Lajos, *Beregi* Sándor és *Szathmáry* Árpád játszották.

A bemutató zajos sikert aratott. (H. G.)

* Yvonne de Treville. Budapesti nagy sikere után, amelyről az egész fővárosi sajtó a legteljesebb elismerés hangján emlékezett meg, holnap lép föl ismét egy esztendő távollét után az aradi színpadon Yvonne de Treville. A művésznő ma este már Aradra érkezett és holnap délelőtt a *Rigoletto* próóján már résztvesz; tudvalevőleg Gilda szerepét éneki, amely egyik legsikerültebb alakítása. A híres vendég szombaton önlő hangversenyt ad, amelynek műsorát holnap délelőtt fogja megállapítani. Az előadás, mint jeleztük, bérletszűnetben, felelelt helyárákkal megy.

* Nelson élete és kora címmel a világtörténelem egyik nagy alakjának, a tenger Napo-

leonjának életéről, fejlődéséről, emelkedéséről, híres csatáiról kimerítő élet- és korrajz jelent meg Reuss Zsófia tollából. A szerző könyve érdekében Angliában is folytatott tanulmányokat; forrásaitak ügyes megválasztása is helyes történelmi érzékére vall. A monografia, amelyet Nelson sikerült kápmása díszít, a Franklin Társulat nyomdájából került ki és csinos borítékban 8 koronáért kapható mind a könyvkereskedésben.

A vádindítványt lefújták.

A kormányt köti a paktum.

Felvetették a kabinetkérdést.

Fejérváryék megbélyegzése.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, november 21

A dunamenti márványpalota ragyogó termeiben ma egyszerre megszólaltak az ércehangú harsonák és az édesszavu fuvolák, hogy lefújják a Fejérváry-kormány vád alá helyezésére vonatkozó mozgalmat, igazságügyi bizottság és képviselőház lomtárba dobják a vádindítványt és valamennyi kérvényt, amelyeket a törvényhatóságok a darabont-kormány felelősségre vonása tárgyában a törvényhozáshoz intéztek. Az igazságügyi bizottság mai ülésén fölvonult előbb az igazság- és pecsétőr, Polónyi Géza, majd az egész koalíció vezére, Kossuth Ferenc és értésére adták mindenkinek, hogy a kormányvállalás föltételei szerint tilos a Fejérváry-kormány vád alá helyezése, de még felelősségre vonása is. A kormány tagjai, hogy nagyobb nyomatókat adjanak a vád alá helyezés mellőzésére vonatkozó kérésüknek, fölvetették a bizalmi kérdést, kijelentvén, hogy az indítvány elfogadása esetén a kabinet kénytelen lenne lemondását benyújtani.

A bizottság előadója, Visontai Soma a kormány intenciói szerint készítette el előadói javaslatát, melyben a volt kormány tagjainak csupán megbélyegzését indítványozza.

A bizottság üléséről az alábbi távirati tudósítást adjuk:

A kormány a vád alá helyezés ellen.

Az igazságügyi bizottság ma délelőtt tíz órakor ülést tartott a Fejérváry-kormány vád alá helyezése tárgyában. Az ülésen Holló Lajos elnökölt és megjelentek: Markhot Aladár jegyző, Visontai Soma előadó, Kossuth Ferenc, Polónyi Géza, Apponyi Albert gróf és Zichy Aladar gróf miniszterek, továbbá a bizottságnak következő tagjai: Ajtay Aladár, Bakonyi Samu, Barcsics Erazmus, Bizony Akos, Csizmazia Endre, Endrey Gyula, Ferenczy Géza, Gál Sándor, Haviár Dániel, Heinrich Antal, Hédervári Lehel, Horváth Gyula, Jankovich Marcel, Keller István, Kmety Károly, Musitzky Döme, Nagy Sándor, Nyáry Béla, Pescha Miklós, Sággy Gyula, Schmidt Károly, Simonyi-Semadam Sándor és Szász Zsombor.

Az ülés megnyitása után elsőnek Polónyi Géza igazságügyminiszter szólalt föl és a következőket mondta:

— A volt kormány jogi és politikai felelősségének megállapítása a képviselőház kizárólagos joga. A kormány, miután ez nem kormányzati funkció, semmi kezdőlépést nem tett, nem tesz és nem is folyik be a kérdésbe. De azt kötelessége kijelenteni, hogy akkor, amikor az alkotmány megvédése érdekében kormányzásra vállalkoztak, a vállalkozásnak föltételei is voltak. Egyik föltétel volt az anyagi felelősség alóli fölmentés úgy a Tisza-, mint a Fejérváry-kormány részére. A képviselőház élni fog jogával az említett kormányok politikai tényei fölött elvi természetű határozatot hozni. Ennek természetes folyománya, hogy a kormány politikai kötelezettséget vállalt az iránt, hogy anyagi felelősséget maga után vonó vád alá helyezési határozat hozatni nem fog. A kormány politikai és lelkiismereti kötelességének tekintve, hogy az általa vállalt föltételeknek pontos megtartása fölött őrködjék. Ez vezet akkor, amidőn a kormányvállalásnak idevonatkozó föltételét a bizottságnak már oly célből jelenti be, hogy annak politikai szempontból való mérlegelése a bizottság föladatavá válhassék. Nyugalommal számít a kormány arra, hogy a bizottság is helyeselni fogja a kormánynak ez eljárását.

Ha ennek ellenére megtörténék a vád alá helyezés, akkor az egész kormány kénytelen volna a konzekvenciákat levonni, mert ezt bizalmatlanságnak tekintené. Kéri, hogy a bizottság ezt a körülményt vegye figyelembe.

Polónyi után Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter emelkedett szólásra. Kossuth nem tartja szerencsés gondolatnak, hogy a vád alá helyezés kérdése Hencz Károly képviselő által fölvetetett. Kijelenti, hogy az országgyűlés hozhat megbélyegző határozatot, de a vád alá helyezést nem mondhatja ki anélkül, hogy a kormány ennek konzekvenciáit le ne vonná. Amikor arról volt szó, hogy alkotmányunk eltiprasszék-e vagy megmentessék, akkor ők, akik a kormányzásra vállalkoztak, mint jó hazafiak, nem tehetek egyebet, mint hogy a Polónyi Géza által már említett föltételeket elfogadják.

A néppárt nem szolidáris Henczcel

Most Nyáry Béla bizottsági tag, mint a néppárt tagja kijelentette, hogy Hencz Károly nem a néppárt megbízásából tette meg indítványát.

Horváth Gyula bizottsági tag kérésére Zichy Aladár gróf miniszter, a néppárt elnöke is meg erősítette Nyáry kijelentését.

Bizony Akos szíri Hencz Károlynak a házszabályok 128. szakasza értelmében, miután a bizottságnak nem tagja, nem volt joga indítványt tenni, javasolja, hogy az indítványt csatolják egyszerre az iratokhoz.

Kmety Károly azt vitatja, hogy a bizottság ak főfeladata a jogi véleményadás; a többi a képviselőház dolga lesz.

Kossuth Ferenc helyrejelte azt, mintha a korona és a kormány között paktum volna. Paktum nincs, hiszen ez sérelmes is volna az alkotmány szempontjából. Annyi igaz, hogy a kormány bizonyos alapon vállalkozott kormányzásra és ettől el nem térhet. A bizottságnak nemcsak a dolgok jogi oldalát, de a politikai is kell mérlegelni.

Polónyi Géza kifejti, hogy a bizottság mérlegeli jogilag is a tényeket, de mérlegeli politikai is, ami elől el nem zárkozhatik. Ez a

bizottságnak nemcsak joga, de házszabályszerű kötelessége is. Kéri, hogy a bizottság mérlegelje a helyzetet.

A Fejérváry-kormány büntetése.

— A Fejérváry-kormány büntetése. —
Ezután Visontai Soma előadó betérjett a maga jelentését, melyben tíz fejezetben fejtegeti a Fejérváry-kormány bűnét. A bevezetésben hivatkozik a Ház határozatára, mely szerint a bizottság felsdata a Fejérváry-kormány működését az egyéni felelősség szempontjából megvizsgálja. Az előadó megállapítja, hogy Fejérváryék már a kormány átvételével megszüntették az alkotmányt, mert a korona egyoldalú kinevezését elfogadták, holott a parlamentáris elv szerint a nemzet egyetemet, tehát a koronát és országot együttesen illeti a kormány kinevezése. Szembelyezkedtek az 1848: III. törvénycikkkel, mikor parlamentáris többség nélkül vezették az ügyeket és implicita vétettek III. Endre 1291. évi dekrétumának 8. cikke és az 1507. évi 5. és 7. törvénycikkek ellen.

A főrendiház ismételt bizalmatlansági szavazata dacára nem mőrd ak le. Az országgyűlést négy ízben törvényellenesen elnapolták. Megsértették az 1886. évi XXI. törvénycikk 19. §-ában biztosított autonóm törvényhatósági jogokat. Nyílt törvénysértés volt a katonák bentartása és a póttartalékosok behívása. Törvény ellenére királyi biztosokat küldtek ki. Az autonóm vámtarifát és a kereskedelmi szerződéseket rendeleti úton csúszalták meg. A kvótát pusztán a királyi döntés alapján állapították meg és felhatalmazás nélkül folyósították a közös kiadásokhoz a járulékat. Korlátozták a sajtószabadságot és a gyülekezési jogot. Törvénytelenül osztották fel az országgyűlést.

Végül kifejti az előadó, hogy ezekért nemcsak az ősszminiszterium felelős, hanem az egyes minisztereket is egyéni felelősség terheli.

Vádemelés helyett — megbélyegzés.

Az előadói jelentés után Visontai igen terjedelmes határozati javaslatot terjesztett elő, a melynek veleje a következő:

A képviselőház méltányolja az ország helyzetét és a békés alkotások után való vágnak közérzületét, amely a legközelebbmult küzdelmek után most az egész nemzetet eltölti, méltányolja a nemzetnek ama kiváló érdekeit, amelyek ahhoz fűződnek, hogy a hosszú és nehéz tusa után a nemzet és király között helyreállt nyugalom és béke megpecsételtessék és főtartassék, fontolóra veszi azt is, hogy a törvényhozásnak ép úgy, mint a kormánynak zavartalan nyugalomra van szüksége, hogy ama nagy szociális, közgazdasági, ipari és pénzügyi törvények létrehozásának szentelje magát, amelyeket az egész ország kíván és amelyektől jólétének fejlődését, az ellenfelei által gonoszul okozott sebek orvoslását és a nemzet haladását várja, hogy intézményesen megalkothassa mindazokat a törvényeket, a melyek az alkotmány és a nemzeti jogoknak messze századokra való biztosítására szükségesek.

A képviselőház át van hatva ama törekvéstől is, hogy a többség teljes bizalmával és ragaszkodásával támogatott jelen kormány multjából minden akadályt elhárítson, amely őt üdvös működésében, a nemzet fölvirágoztatására irányított, az alkotmány biztosíté-

kainak megszilárdítására és újabb biztosítékok megalkotására vezető munkájában meggátolhatná. És nehogy a kormány állása megrendüljön épen akkor, midőn az egész nemzet által lelkesedéssel fogadott programjának sikeres végrehajtása utban van, a képviselőház a király és a kormány között a béke és az alkotmányos uralom mielőbbi biztosítása céljából létrejött kötésre is figyelemmel kíván lenni annál is inkább, mert az e kötés figyelmen kívül hagyásával az országra netán háruló újabb és újabb válságért a nemzet előtt a felelősséget nem viselhetné és az alkotmányért lefolyt küzdelemben kivívott győzelem amugy is megengedi a diadalmas nemzetnek, hogy azért a Fejérváry-kormány illető tagjai — immár tehetetlenséggel sujtott ellenfelei — üldözésével magát ne hátráltassa: ezért a Fejérváry-kormány illető tagjainak vád alá helyezését mellőzi.

Azonban Fejérváry Géza báró miniszterelnököt ugyis mint a pénzügyminiszterium és az ő felsége személye körüli miniszterium ideiglenes vezetésével megbízott minisztert, Kristóffy József belügyminisztert, Vörös László kereskedelemügyi minisztert, Lányi Bertalan igazságügyminisztert, Bihar Ferenc honvédelmi minisztert, Lukács György kultuszminisztert, György Endre földmívelésügyi és Kovacevich István horvát-szlavon dalmátországi tárcanélküli minisztert, továbbá Hegedüs Ferenc pénzügyi, Pap Béla honvédelmi, Tost Gyula közoktatásügyi, Feilitzsch Artur báró földmívelésügyi és Geguss Gusztáv igazságügyi minisztereket kiszolgáltatja a nemzeti közlekiismeret sujtó ítéletének, amely fölöttük már amugy is pálcát tört, hogy örök intelmül szolgáljon a haza földjén és tanulságot merithessenek belőle a jövő egymást követő nemzedékek, miként azok, akik a haza, annak alkotmánya és a törvények szentsége ellen vétnek és bűnös kézzel a nemzet szabadságai és alkotmány biztosítékai ellen törnek — mint a nemzeti ügy árulói, mint a haza hűtlen fiai, mint gonosz tanácsadók s a király lelkületének megromlói megbélyegezetnek.

A képviselőház utasítja a belügyminisztert, hogy a Háznak e határozatát az országos közhatóságok és fahragasok útján hozza a nemzet tudomására.

A bizottság Visontainak köszönetet szavazott munkásságáért s Kemény Károly indítványára a javaslat kinyomatását rendelte el.

Polónyi Géza indítványára ezután a bizottság az érdemleges tárgyalás folytatását holnap délután 5 órára halasztotta.

SPORT.

+ Az Aradi posta és táviráda tisztviselő sport egyesület f. hó 22-én, csütörtökön este fél 9 órákor a torna-terem megnyitásával kapcsolatban a „Székely-otthon” (Forrai-u. 8 l. e.) helyiségében családi tea estélyt rendez az egyesület zenekarának közreműködése mellett, melyre a tagtársakat ez uton is meghívja az elnökség. Tea ára 40 fillér.

Simon és Simó.

(Egy ügyvéd kalandja.)

Arad, november 21.

Egy félreértett név mulatságos helyzetbe keverte az aradi ügyvédi karnak egyik igen szimpatikus tagját, akinek, miután egy sereg embert megtérítelt, úgy látszik, az volt a végzete, hogy a sors most őt tréfálta meg.

A dolog úgy kezdődött, hogy a Révay-utca egy házában az elmúlt éjjel a golyót várták. Az érdekelt anya a körülményekhez képest jól szokta magát érezni, de az adott esetben a körülményekhez képest igen rosszul érezte magát. A család aggódni kezdett, elküldték a cselédet Simó Károly dr.-hoz, az ismert nőorvoshoz, aki már kezelte a beteget, hogy jöjjön azonnal, mert az asszony nagyon rosszul van. A cseléd utra megy a Weitzer-utca sarkán megszólítja a rendőrt:

— Kérem szépen, hol lakik a dokor Simó ur?

A leány mondta-e rosszul, vagy a rendőr nem értette jól: megmutatta a Batthyány-utcában — Simon Jenő ügyvéd lakását. A cseléd oda megy és bezörget:

— Jöjjön kérem, azonnal X ékhez, mert a nagysága nagyon rosszul van... Teasék sietni!

Simon Jenő kissé furcsállotta, hogy ilyenkor keresik. Ki látta, ügyvédet éjszaka hivatni? Hm... úgy látszik, testamentumot akar valaki csinálni. El is ment. Mikor benyit a szobába, ott látja, hogy milyen helyzetbe került:

— Kérem alázattal: azt hitték talán, hogy — bábaszony vagyok?

A félreértés áldozatát felvilágosították, hogy nem őt, hanem Simót, az orvost akarták hivatni a bocsánatot kértek, hogy a cseléd ügyetlensége az éjszakai nyugalomát megzavarta. De téved, aki azt hiszi, hogy Simon Jenő tragikusan fogta fel a dolgot. Annyit jegyzett meg mosolyogva:

— Csak a leendő gyermeknek valahogy megneveartsen, hogy fiskális közreműködése mellett született meg...

Öngyilkosság az esküvő előtt.

Egy szép leány tragédiája.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 21.

Az aradmegyei Új-Fazekas-Varsádon tegnap szomorú öngyilkossági eset történt. Egy fiatal leány halálba ment, mert anyja ahhoz a legényhez kényszerítette, akit nem szeretett, ő pedig izzó szerelemmel lángolt egy másik legényért. Az eset részleteiről az alábbiakat jelentí tudósítónk:

Varga Mária, egy jómodu özvegy asszony-nak, Varga Jánosnénak tizenhatéves, viruló szépségű leánya már két év óta egy szegény sorban levő fazekas-varsándi legényt szeretett. Anyja azonban nem akart beleegyezni ebbe a házasságba, mert leányának egyik sógorát szánta férjül. A múlt hónapban ezt tudtára is adta leányának, aki ekkor kijelentette, hogy inkább a halálba megy, semhogy anyjának akaratát teljesítse.

De a leány ellenkezése mit sem használt. Varga Jánosné egmaradt elhatározása mellett és a leány akaratára ellenére megtette az előkészületeket az esküvőhöz, amelynek holnap kellett volna végbe mennie. A boldogtalan fiatal leány nap nap után szemrehányásokat tett ezért anyjának. Több ízben erős szóváltás is volt az anya és leánya között. Varga Jánosné kijelentette, hogy ha leánya nem megy nőül sógorához, úgy kitagadja a vagyonból.

A fiatal leány végre is belátta, hogy anyját nem tudja eltéríteni szándékától és végképmegfogamzott benne az öngyilkosság gondolata.

Tegnap anyja áment a szent annal vásárra és ezt az alkalmat használta fel testének elkövetésére. Marólugot ivott, majd pedig — amikor ennek hatása nem mutatkozott — felváltotta magát a sjtófélfára.

Csakhamar eszméletlen kívüli állapotba jutott. De a szomszédok időközben észrevették az öngyilkosságot és még élve szabadították ki az öngyilkos leányt a hurokból. Az esetről értesítették a csendőrséget, amely azonnal a helyszínre érkezett és miután az előhívott Popovics János dr. újszentannal orvos eszméletre térítette a leányt, kitaligatta az öngyilkos. A leány elmondta, hogy mért követte el az öngyilkosságot. Csak annak a legénynek akart a felesége lenni, akit szeretett és ezért választotta inkább a halált.

A községi orvos mindent megtett a boldogtalan leány megmentésére. Az egész éjszakát átvirrasztotta mellette. De az orvosi tudomány sem segíthetett már. Varga Mária ma reggel irtózatossá kinok között kiszilveredett. Hosszútestét nem boncolják fel, mert a halál oka kétségtelenül meg van állapítva.

A híres szépségű leány halála általános részvétet keltett Fazekas-Varsádon. A holnapi temetésen részt vesz a község egész lakossága. Fehér ruhás leányok kísérik utolsó útjára a boldogtalan leányt.

A borzalmak országából.

Rablás és öldöklés.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, november 21.

Oroszországnak különösen déli részeiből egyre ontja a táviró a borzalmas eseményekről szóló jelentéseket. Most különben a vakmerő rablások vannak divatban Odesszában és a Kaukázusban, ahol egyes vidékeken ki is hirdették az ostromállapotot.

Mai távirataink:

Odessza, nov. 21. Az orosz közhajózási társaság palotájában három fegyveres egyén a folyón megtámadta a pénztárost, a kítől elragadták 4000 rubelt tartalmazó táskáját. A rablók üldözésénél egy rendőrszolgálat megsebesült. Az egyik rablót megsebesítették és azután elfogták.

Odessza, nov. 21. A midőn a zsidó temetőből egy temetési menet visszatért, a tömegből ismeretlen egyén három revolverlövést tett, a melyek közül az egyik egy, a rend felügyeletével megbízott egyént megölte. Erre két fiatal ember elmenekült. A rendőrség a menekülőket üldözőbe vette, mire a menekülők mintegy 64 lövést tettek. A midőn a kaszárnya előtt szaladtak el, a kaszárnya ablakából puskalövésekkel többeket megöltek. A megöltek személyazonosságát még nem sikerült megállapítani.

Kungur, (Pern kormányzóság), november 21. Posokhin rendőrbiztost egy házkutatás alkalmával revolverlövésekkel megölték. A gyilkost letartóztatták.

Tiflisz, nov. 21. (P. t. ü.) Kars erőd katonai parancsnokának kijelentései szerint a november 3-ára virradó éjjel fegyveres kurdok megtámadták a jesid és örmény utasokat, akik közül kilencet megöltek. A kerületi előljáró, akiről azt hiszik, hogy résztvett a banda szervezésében Digorie községben rejtőzik. 500 jesid körülfogta Digoriet és a kerületi előljáró ki-

szolgáltatását követelik. A jesidék és kurdok között véres összeütközések várhatók. Kozákosapatok indultak Digorie felé.

Pétevár, november 21. Cári ukáz rendelete szerint a kaukázusi *Kuban* területen kihirdették az ostromállapotot.

A gyámapa büne.

Merénylet egy urileány ellen.

Letartóztatott földbirtokos.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, november 21.

Szenzációs, részleteiben páriát ritkító esemény tartja izgatottságban Debrecen város közönségét. Mint tudósítónk táviratozza, a debreceni rendőrség ma reggel letartóztatta *László József* földbirtokost, a debreceni *Szabadság* című napilap kiadótulajdonosát, a büntetőtörvénykönyv 241-ik és 246-ik szakaszába ütköző büncselekmények miatt. Lászlót letartóztatása után átkísérték a kir. ügyészséghez. Az eset Debrecenben óriási feltűnést keltett, mert *László* Debrecen egyik leggazdagabb és legtekintélyesebb polgára. A botrányos ügy részleteiről alábbi tudósítás szól:

A debreceni királyi ügyészség csábítás, erőszak, fajtalanítás és okirathamítás büntetel miatt vádat emelt *László József*, a *Szabadság* című politikai napilap főszerkesztője és tulajdonosa ellen, akinek nagy földbirtoka van Hajdumegyében, Debrecenben pedig nagy nyomdája, napilapja és a bankokban 120,000 korona készpénze van.

Öt év előtt meghalt *László József* öccse, *László Gyula* gazdag földbirtokos a kinek 400.000 koronára rugó vagyona, *Iréna* nevű 11 éves leányára maradt. A leány gyámjau: *László Józsefet* nevezték ki, aki rögtön magához vette a leányt, előkelő nevelésben részesítette és általában úgy bánt vele, mintha a saját leánya lett volna. A gyám. és gyámolt között a legjobb egyetértés volt egészen a legutolsó időkig, amíg egy botrányos esemény közbe nem jött.

László József ugyanis perverz hajlamu ember. Körülbelül két évvel ezelőtt ismeretséget kötött egy *Sarkadi Szabó István* nevű 17 éves ifjával, aki akkor a debreceni kollégium hetedik osztályába járt. A gazdag földbirtokos és a szegény diák között, — aki diáksága alatt addig nagy nyomorral küzdött — intim viszony fejlődött ki. *László* a diáknak külön lakást rendezett be, jó módban tartotta, ez év júniusában pedig, a diák érettségi vizsgája után, ötvenezer korona értékű földbirtokot ajándékozott *Sarkadi Szabó Istvánnak*, aki jelenleg a debreceni 2. honvédhuszár ezredben mint egy éves önkéntes szolgál és most Nagyváradon tartózkodik, ahol az ezred önkéntesiskolája van.

De *László József* nem elégedett meg azzal, hogy fiatal „barátját”, aki különben egy szegény falusi tanítónak a fia, gazdagon megajándékozta, hanem elhatározta, hogy gyámleányát, *László Irént* összeházasítja *Sarkadi Szabó Istvánnal*. A serdülő leány azonban határozott ellenszenvvel viseltetett a fiatal ember iránt és kijelentette, hogy inkább elhagyja gyámapja házáat, semhogy *Sarkadi Szabóhoz* nőül menjen.

A leány vonakodását, *László József* nem tudta legyőzni és ezért erőszakhoz folyamodott, hogy tervét keresztülvigye. Ez év június 24-ikén *László* sétakocsizást tett a leánynyal. Egyszerre csak megállott a kocsi *Sarkadi Szabó* lakása előtt és *László* a mitsem sejtő leánynyal fölment a fiatalember szobájába, ahol ezután rettenetes és szinte hihetetlen gszság történt.

Alighogy betették maguk mögött az ajtót, *Sarkadi Szabó* bezárta a lakást, a leányt ledobta a diványra és *László József* segítségével erőszakos merényletet követett el ellene. Míg a gyámapa lefogta a leány két kezét és megakadályozta a védekezésben.

Ez az irtózatos jelenet beteggé tette a fiatal leányt, aki önkivületbe esett és úgy vitték haza kocsi. *László Irént* azóta teljesen elzárták a külvilágtól és csak néhány hét múlva sikerült a lánynak levelet intézni egy másik nagybátyjához, *László Imre* hajdumegyeli földbirtokoshoz, akivel közötte a borzalmas eset részleteit. A levél vétele után *László Imre* rögtön bement Debrecenbe, magával vitte birtokára a szerencsétlen leányt és föl szállította bátyját, hogy további botrányok elkerülése végett mondjon le a gyámságról és adja ki a leány vagyonát. A vesdállati ember azonban vonakodott a gyámságról lemondani és a leány vagyonát kiadni.

Mintegy négy hét előtt a debreceni kir. ügyészséghez névtelen levél érkezett, amelyben le volt írva a borzalmas eset. Az ügyészség a rendőrség útján egész csöndben megindította a vizsgálatot. Elsősorban kihallgatták a szerencsétlen tizenhat éves leányt, aki a *feljelentés összes állításait megerősítette*.

Ma reggel azután a rendőrséghez idézték *László Józsefet*, aki azonban nem akart megjelenni; hanem kilenc órakor a pályaudvarra hajtatott, ahonnan el akart utazni. A rendőrség sejtette, hogy *László*nak szökési szándékai vannak, a pályaudvaron detektívek feltartóztatták és elvitték a kapitányságra, ahol *hosszu kihallgatás után letartóztatták*, majd a kir. ügyészség fogházába kísérték.

A bűnügyek krónikájában páratlan eset Debrecenben óriási szenzációt keltett. *László József* 45 éves, feleséges, családos ember, akit a városban mindenki ismer. *Zoltán* nevű fia miatt okirathamítás címén is megindították *László* ellen az eljárást. *László Zoltán* ugyanis teljesen hülye, soha iskolába nem járt és ennek dacára érettségi bizonyítványa van a debreceni kollégiumtól. *László József* ugyanis nyomdájában hamis kollégiumi bizonyítványt nyomtatott és maga állította ki fiának a bizonyítványt.

Sarkadi Szabó Istvánt holnapra idézték meg a debreceni rendőrséghez. A nyalka huszárönkéntes aligha térhet vissza ezredéhez, mint önkéntes.

Yvonne de Trevilienél.

(Beszélgetés a művésznővel.)

Arad, november 21

Ma délbén érkezett meg Aradra *Yvonne de Treville*, a hírneves párisi opera-énekesnő, hogy két estén át vendégszerepeljen ismét színházunkban. A déli gyorsvonattal érkezett meg komornája kíséretében s alig hogy megpihent szállásán, a Központi Szálló elsőemeleti erkélyes szobájában, már bekopogtattak hozzá ismerősei, kiket lebilincselő szívelyes-séggel fogadott.

Igazán fáradhatatlan ez a nagy énekművésznő. Alig rázta le az ut porát, megérkezése után mind járt próbát tüzetett ki a *Rigolett*-ből. A látogatókat tehát rövidre kellett szabni, de így is sikerült egy pár intimtást megtudnunk.

Yvonne de Treville eredetileg három estére tervezte aradi vendégszereplését, ebben azonban megakadályozta páratlan bécsi sikere, melynek folytán nálunk csak két előadást tarthat és aztán sietve tér vissza diadalainak legújabb színhelyére, az osztrák császárvárosba. Bécsben egy-egy napos megszakításokkal még tizszer lép föl és minden egyes fellépéséért *öt ezer koronát* kap. Bécsből Münchenbe

megy és amennyiben ideje megengedi, — ez örvendetes hír az aradi zenekedvelőknek — *decemberben újból ellátogat Aradra is*.

A telet különben Nizzában tölti *Treville*, ahol két hónapra szerződött az ottani operához a nagy szezon tartamára.

A bájos művésznő a'posan kibaszálta azt az időt, amely azóta mult el, hogy legutóbb Aradon vendégszerepelt. Fellépett Budapesten, Párisban, Londonban, Brüsszelben és Bécsben, mindenütt a legényesebb diadalokat — és csengő aranyak sok ezreit aratva.

Nálunk holnap este a *Rigolett*-ban *Gilda* szerepét éneklí, amit még nem hallott tőle az aradi közönség, szombati koncertjén pedig igazi kiváló művészet vár a közönségre, amennyiben a *Hamlet*-ből a nagy ariát orchester kíséreltel éneklí. Egy ritka meglepetést is tartogat *Treville* a közönség számára: a koncerten egy magyar dalt fog énekelni, amelyet direkt az aradi hangversenyre tanult be. Ez lesz a legelső magyar dala a színpadon.

A párisi mondások szerétrementő társalgásával mondta el hamarosan mindezt a művésznő, de tovább már nem folytathatta, mert a komorna sürgetőleg figyelmeztette a próba közelgő idejére. Bucszás közben még megjegyezte a művésznő, hogy mindent el fog követni, hogy a most elmaradt harmadik fellépését kipótolja, mert az aradi publikum meleg szeretetét mindig szívesen viszonozza.

Tárgyalják a költségvetést.

Thaly és a „Zoltánok.”

Nem lesz fuzió.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, november 21.

Kezdődik a munka! — harsogják a kormány szócsövei. A képviselőház ugyan is holnap délelőtt 10 órakor ülést tart, amelyen megkezdik az 1907. évi költségvetés tárgyalását. Ugyancsak ülést tart holnap délután a főrendiház is, mely a képviselőház által legutóbb elfogadott törvényjavaslatokat — köztük az iparfejlesztési javaslatot is — fogja letárgyalni.

Hogy milyen „munkát” fog végezni ez az örökösen pihenő — az ülések alatt pedig folyton határozatképtelen — parlament, azt láttuk a legutóbbi törvényjavaslatok tárgyalásánál. Felszólalni és kritizálni egyáltalán nem szabad, csak némán szavazni — és ezt ők munkának nevezik!

Izenet jön Ugráról.

A függetlenségi és 48-as párt tegnapi értekezletétől mindenki pikantériákat várt, mert *Thaly* Kálmánnak *Kossuth* Ferenc születése napján mondott politikai üdvözlő beszédéből arra lehetett következtetni, hogy a függetlenségi pártban nagy az elégedetlen elem s ha valaha, úgy a tegnapi értekezleten, a költségvetés megvitatása alkalmával kellett volna az elégedetlenségnek kifejezésre jutnia. Ez azonban nem történt meg.

Mint egy estilap értesül, a jelenlegi helyzettel elégedetlenkedő *frondbörködők* és az ugynevezett *mezei hadak* most egyáltalában nem járnak a pártkörbe, ahol tegnapi értekezleten is csak a „nagyfejűek és a stréberkedők” voltak jelen. De azért *Thaly* Kálmán a renitenskedők részéről már a legközelebb meg fogja kapni a választ kifakadásaira. Ugyanis *Halassy* Lajos vasárnap tartja beszámolóját *Tisza* István egykori kerületében, *Ugrán*, ahová őt az elégedetlenek egész csapata elkiséri, köz-

tük *Lengyel Zoltán, Nagy György, Irsay József, Hirtenstein Lajos, Hédervári Lehel* és mások. Halász és felszólaló képviselő-társai részletesen ki fognak terjeszkedni a Thaly vádjaira és erőlyesen vissza fogják verni támadásait.

A fuzióról

Tegnap és ma valamivel többen voltak fenn a függetlenségi pártkörben és szóba kerültek ott a legaktuálisabb politikai kérdések, ezek között a Nagy Ferenc által felvetett fuzió eszméje is, amely miatt ellenzéki oldalról mostanában gyakori támadás jön. A párt tagjai különféle kép vételekkel erről a kérdéstről, végeredményben azonban megállapodtak abban, hogy ez a kérdés most egyáltalán nem aktuális.

A pártnak egyik alelnöke ezeket mondta:

— Mire való most a fuzió? A koalíciós pártok között a legtokéletesebb egyetértés van s az együttműködés is teljesen egységes. Ha Andrassyék vagy a néppárt be akarnának lépni a függetlenségi pártba, ez ellee igazán nem lehetne tittakozni. Ez pedig nem fuzió, ebben a függetlenségi pártnak egyáltalán nem volt aktív szerepe. De hát erről most szó sincsen.

Pártértekezletek.

A függetlenségi párt ma esti értekezletén folytatta a költségvetés tárgyalását. A pénzügyminiszteri tárcza költségvetésénél *Wekerle* Sándor több felszólalásra kijelentette, hogy új adóhivatalokat csak ott állít föl, ahol a viszonyok szükségessé teszik. Az adóbehajtást máris enyhítette s iparkodik a középosztályon segíteni. Az adóreform idejére kötelezőleg nem nyilatkozhatik, de reméli, hogy még a nyári szünet előtt előterjesztheti a Háznak.

Az értekezlet ezután elfogadta a pénzügyi és a földmívelésügyi tárcza előirányzatait.

Az alkotmánypárt ma este értekezletet tartott, amelyen *Wekerle* Sándor miniszterelnök a hozzá intézett kérdésekre válaszolva kijelentette, hogy az óriási méreteket öltő drágasság dolgával komolyan kell foglalkozni, úgy az állambáztartás, mint általában a társadalom és az iparfejlesztés szempontjából. Gondolkodni kell az élelmi cikkek termelésének fokozásáról, a piaci viszonyok rendezéséről s a szállítás és raktározás megkönnyítéséről.

A néppárt értekezletén szintén tárgyalta és elfogadta a költségvetést.

Nemzetiségiek és szociálisták.

A nemzetiségi pártklub *Polit* Mihály elnöklete alatt tartott ülésén elhatározta, hogy résztvesz ugyan a költségvetési vitában, de a maga részéről nem járul ahhoz, hogy a vita hosszadalmassá váljék, mert a párt azt az álláspontot vallja, hogy az állami szükségletek megszavazásának nem szabad útját állani. Nem teszik ezt már azért sem, hogy a választói reform előterjesztését ne késleltessék.

Az értekezleten szóba került *Grossmann* szociálista vezérnek az a fölfogása, hogy az általános választói jog érdekében Magyarország összes demokratikus elemeinek karöltve kell eljárniok. Az értekezleten élénk visszhangra talált ez a fölfogás és valószínű, hogy ennek a parlamentben is kifejezést fognak adni.

MULATSÁGOK.

(—) Katalin bál Gyoron. A gyoroki önk. tűzoltókar november 20-án, saját felszerelési alapja javára, a nagyvendéglő termében zártkörű Katalin bált rendez. Belépődíj: személy-jegy 1 kor., család jegy 2 korona.

HIREK.

A király Budapesten.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, november 21.

Hosszas távollét után a király ma Budapestre érkezett s ez alkalommal hosszabb időt: három hetet fog a magyar fővárosban tölteni. A külön udvari vonat, amely a királyt és kíséretét hozta, délelőn 1 óra 6 perckor indult el a Staatsbahn-pályaudvarról és délután 5 órakor érkezett meg Budapesten a nyugati pályaudvarra.

Az uralkodó nagy kísérettel érkezett, amelynek tagjai a következők voltak: *Paar* Ede gróf lovassági tábornok és *Bolfras* Artur báró tábornagy főhadsegédek, *Driancourt* Szaulsló, *Opányik* Béla és *Pongrácz* Artur őrnagyok, szarajsegédek, *Kerai* József dr. udvari tanácsos, vezértörzsorvos; a katonai iroda részéről: *Podhoránszky* Jenő alezredes, *Margutti* Albert őrnagy, szárnysegéd, *Smirzite* Henrik kormánytanácsos, *Grollmann* Nandor titkár és *Repolust* Ferenc kiadó; a kabinetiroda részéről: *Daruváry* Géza udvari tanácsos, *Nagy* Géza báró osztálytanácsos, *Stew* Ferenc és *Pápay* István udvari titkárok; az udvari fizetési hivatal részéről: *Hubel* Keresztély báró. Továbbá nagy segédcsémelelyzet.

A király tábornoki ruhát viselt, mikor a vasuti kocsiából kiszállott. Az elzárt peronon csak a hivatalos személyiségek: *Fülöpp* Kálmán dr. főpolgármester, *Boda* Dezső dr. főkapitány és *Daróczi* állomásfőnök fogadták az uralkodót. A király néhány szíves szó váltott a fogadására megjelent urakkal, azután csukott udvari kocsi a várpalotába hajtatott. Az utvonalon a közönség lelkesen üdvözölte. A várpalotában *József* főherceg és *Apponyi* Lajos gróf udvarnagy fogadták a királyt.

A miniszterelnökség hivatalos kommunikében teszi közzé, hogy a király itt tartózkodása idején s hó 26-ától kezdve minden hétfőn és csütörtökön kihallgatást ad. Jelentkezni lehet a királyi audienciára s hó 22-étől kezdve minden nap délelőtt 9 órától délután 2 óráig a kabinetirodában, a várpalotában.

— **Brázay alapítványa.** Budapest-ről táviratozzák: A fővárosban mostanában sok szó esik egy alapítványról, amelyet *Brázay* Kálmán, az ismert nevű, dugazdag nagykereskedő fog tenni. *Brázay* ugyanis kétszáz ezer koronás alapítványt akar tenni, hogy annak kamataiból két iparos és két kereskedősegéd a külföldön tanulhasson. A mostani alapítvány csak magva egy teendő nagyobb alapítványnak, amelynek tőkéje kétmillió korona lesz.

— **Uj udvari tanácsos.** A király *Forster* Gézának, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatójának, a mezőgazdaság terén szerzett kiváló érdemei elismerésül, a magyar királyi udvari tanácsosi címet díjmentesen adományozta.

— **Városatyaválasztás.** A második kerületben megüresedett törvényhatósági bizottsági tagság betöltése erős mozgalmat keltett. A vasárnapi választás, mint az előjelekből következtetni lehet, *Leitner* Ernő dr. fényes győzelmével fog végződni. *Leitner* pártja élénk tevő-

kenységet fejt ki az irányban, hogy jelesül minden szöved diadalra juttassa. Ma este a párt értekezletet tartott, amelyen megbeszélte a teendőket. A pártiroda holnap reggel nyit meg *Müller* Háróly országgyűlési képviselő Kuzincsy utcán házában, ahol a választás befejeztéig működni fog. A párt holnap, csütörtökön este 8 órakor a Magyar Király vendéglőben összejövetelt tart, hogy a választás munkálatainak további részleteit megbeszélje. Az a nagy lelkesedés, amellyel a választók *Leitner* jelöltetését fogadták, kétségelenné teszi az eredményt, biztossá és könnyűvé *Leitner* Ernő dr. győzelmét.

— **A temesi főispán Ujaradon.** *Ujarad*ról jelentik: *Kabdebó* Gergely, Temesmegye főispánja, *Ferenczy* Sándor megyei főjegyző kíséretében ma délelőtt Ujaradra érkezett. *Kabdebó*, akit főispánná történt kinevezetése óta ez alkalommal először jött Ujaradra, nagy ünnepséggel fogadták. A pályaudvaron *Filipp* János, az ujaradi kerület országgyűlési képviselője és az összes járásbeli községek előjáról várta. Azután a főispán hosszú kocsisor élén, bandérium kísérete mellett bevonult a községbe és a főszolgabíróság hivatalába ment. Itt csakhamar kezdődtek vették a tisztelegések. Ujarad község képviselőtestülete *Fenér* Ferenc községi jegyző, az ujaradi járás római katolikus lelkészei *Kristofcsák* Gyula apátplébános, a járásbeli tanítók *Pine* Földi igazgató-tanító vezetése alatt tisztelegtek; ezt követte a járásbíróság bíról kara, a járásbeli orvosok, jegyzők, testületek és egyesületek. Délután két órakor a főispán tiszteletére a *Martini-főle* sörcsarnokban társasbéd volt, amelyen sok lelkes felköszöntő hangzott el. Este laklyászenét és szerenádot rendeztek a főispán ablakai alatt. *Kabdebó* Gergely holnap is Ujaradon marad, amikor hivatalos teendőket lát el.

— **Uj képviselők.** *Szécs*ről sürgönyzik: *Bárdiny* Lajost alkotmánypárti programmal ma egyhangulag képviselővé választották.

*Párdány*ban tegnap késő este ért véget a képviselőválasztás. Három jelölt volt: *Dániel* Pál alkotmánypárti, *Kiszely* Kálmán függetlenségi és *Manojlovits* Lázár szerb nemzetiségű. *Dániel* 1022, *Kiszely* 280 és *Manojlovits* 78 szavazatot kaptak s így a kerület képviselőjévé 664 abszolút többséggel *Dániel* Pált választották meg.

— **Szláv diákok tüntetése.** *Bécs*-ből táviratozzák: Ma egy sereg délszláv diák a közös pénzügyminiszterium épülete előtt tüntetést rendezett. A tüntetésre, bécsi lapok szerint, az adott okot, hogy a diákokkal a délszláv konviktusban nagyon szigorú módon bántak, ami miatt már régen elégedetlenek. Maguk a diákok azonban kijelentették, hogy azért tüntettek, mert az utóbbi időben több újságírók kiutasítottak *Boszniából*. Amikor a tüntetők, negyedórai lármázás és fűtyülés után a rendőrök fölszólítására nem akartak eltávozni a miniszterium épülete elől és elfogott társaikat kiakarták szabadítani, a rendőrök kardlappal támadtak a diákokra és szétverték őket.

— **A francia kulturharc.** *Lilla*-ből jelent egy távirat: A lillesi templomban lefolyt leltározás alkalmával a 127. gyalogezred egy hadnagyja fején súlyosan megsebesült.

— **Az újságírók szakszervezete.** Fővárosi tudósítónk sürgönyzi: A *Ludapesti újságírók szakszervezetének* előkészítő bizottsága ma értekezletet tartott, amelyen sajnálatos vették tudomásul, hogy a belügyminiszter nem hagyta meg jóvá a beüjtésített alapszabályokat. A legutóbbi események megérteiték az újságírók szervezkedé-

sének szükségét, mert kiváló újságírókat is gyanúsító támadások érték, csupán azon a címen, hogy munkájukért szerződésileg kötötték ki a Honorariumot. Az értekezlet három tagu bizottságot küldött ki az alapszabályok jóváhagyásának megfigyeltetésére.

— **Új vasutak Csanádmegyében.** Csanádmegyében új vasút építését tervezik, mely részben Felsőtorontálba ágaznék, másrészt Csanádmegye felső részét közné össze Csanádmegye déli részével. A vasútvonal az arad csanádi vasútvonalaság nagylaki állomásából indul ki és *Sajóköz* és *Bécskő* községeken keresztül *Pécskőig*, másfelől pedig szintén *Nagylakon* keresztül *Kunágótság*; innen *Dombóváros* és *Kevermes* községeken keresztül a máv. *Istóksházi* állomásába vezetnék be. Az egész vasútvonal hossza 90 kilométer, melyre építkezési költség címén 1.800 000 korona van előirányozva. — A *makó-tótkomlósi* vasút érdekében az engedélyes azon kérelemmel fordult Csanádmegyéhez, hogy a tervezett vasutat támogassa 400 000 korona hozzájárulással. A legutóbbi közgyűlés úgy határozott, hogy a végleges döntés előtt beható tanulmányozás alá veszi a tervet és csak ennek befejezése után fog a kért támogatás ügyében véglegesen dönteni.

— **Pánik a színházban.** Párisban — amelyet onnan táviratozzák — tegnap este *Sarah Bernhardt* színházában nagy pánik támadt. Azt hitte a közönség, hogy tűz van s ez okozta az ijedelmet. Hirtelen életveszedelemes tolongás keletkezett s egy leány, miközben a lépcsőn kifelé igyekezett, majdnem agyontapostak. A rendőrség tudta, hogy az egész csak vaklármé és sikerült lecsillapítania a kedélyeket. Erre aztán nyugodtan folytatták az előadást.

— **Halálozás.** *Török Lajos* aradi magánmérnök májusjában, életének 64 ik évében elhunyt. Özvegye szüli *Gambórszky Ludovika*, gyermekei, testvérei és kiterjedt rokonság gyászolja. Temetése holnap délután 3 órakor lesz a *Batthyány utca 14. sz. házból*.

— **Választás Lippán.** Tegnap *Lippán* egy megyebizottsági tagot választottak; a választásnak különös érdekességet kölcsönözött, hogy a lippai alkotmánypárt és függetlenségi párt újabb métközésével folyt le a küzdelem. A függetlenségi párt az orsz. képviselőválasztáskor is szerepelt jelöltjét, *Heinrich Elek dr.* temesvári ügyvédet állította szembe *Simonfay Emil dr.* lippai kir. járásbíróval, az alkotmánypárt jelöltjével. A választás *Baróthy Ferenc* főszolgabíró vezetése mellett délután 4. óráig tartott és *Simonfay* győzelmével végződött: *Simonfay 177*, *Heinrich 122* szavazatot kapott.

— **A pápai lovag.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Most már szinte kétségtelennek látszik, hogy *Gyürky Ödön dr.* nem követett el öngyilkosságot, hanem vagy még Budapesten rejtőzik, vagy megszökött. Szökését már szeptember hónap óta készítette elő és október eleje óta egyetlen állírt som fizetett ügyfeleinek. *Gyürky* egy *Berger* nevű ügyökkel bonyolította le tőzsdeüzletét, készáru üzletet kötött, amelyeknek azonban az utóbbi időben áruhiányában már nem tudott megfelelni és így pénze nem volt, melylyel az előbb már eladott búzát a küldőknek megfizethette volna. *Gyürky* az *Országos Katolikus Szövetségben* is követett el sikkasztást, de nem tettek ellene főjelentést, mert el akarták kerülni a botrányt. *Gyürky* a vidéki papokkal, papokkal és a katolikus legényegységekkel dolgozott, ezeket bírta rá igen előkelő urak ajánlataival arra, hogy a kisgazdák termését eladás végett hozzája juttassák. Napl áron vette át a búzát. Amíg a buza emelkedésben volt, beírta a különbözettel, de amikor beállott a hanyatlás, a tőkéhez kellett hozzányulnia és szontul csak a következő el-

adásból teremtette ki az előzőnek árát. Október elejétől fogva már egyáltalán nem fizetett. A becsapottak azt remélték, hogy azok a nagyurak, akiknek neveit *Gyürky* üzletszerzés céljaira használta fel, kárpótolni fogják a becsapottakat. *Gyürky* Ödön maga is bizott abban, hogy a *Zichy* grófok kiségtik bajából. Az ő révükön jutott pár évvel ezelőt a *pápai lovagi* címhez. A pápai Gergely-rendet kapta és nyolcszáz forintot fizetett érte. Az ő lovagi voltának tulajdonítható az a nagy bizalom, amelylyel a gazdák iránta viseltettek.

— **Házasság.** *Györfly Alajos*, az „Arad és Vidéke” munkatársa ma házasságot kötött *Reppmann Gyula* aradi építész nővérel.

— **Castellane gróf főpincér.** London-ból jelentik: A new-yorki *Marin* főle kávéház ajánlatot tett *Boni de Castellane* grófnak, a milliomos *Gould*-leány elvált férjének, a főpincéri állásra. Az ajánlat Newyorkban nagy derűtséget keltett. A kávéház tulajdonosa állítólag a gróf ügyökének nevével aláírt kábel-táviratot küldött, mely azt mondja, hogy a gróf a főpincéri állást csak az esetben fogadhatja el, ha a felajánlott 10.000 dollár évi fizetésen kívül az összes elfogyasztott ételek és italok árából províziót is kap.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter *Kolthay Kornel* aradi kir. törvényszéki joggyakornokot a kisjenői kir. járásbíróvához aljegyzővé nevezte ki.

— **Rémlett a hajón.** Borzalmás történetről ad hírt egy londoni távirat. Egy amerikai kivándorlóhajón, a *New-Amsterdam-on*, a hajó utasai nagyon megkedveltek egy svájci bonnet, *Naegle* Rozát nyájas modoráért és főként azért, mert egész nap elszórakoztatta a hajón utazó gyermekeket. A nyitl óceánon haladt a gőzös, amikor a leány éppen egy kis flucskával játszadozott és odaültette a gyermeket a hajó korlátjára. A gyermek anyja észrevette és rácláltott ijedten: *szökés a gyűjtőfogházból*

— **Vigyázzon, mert a tengerbe esik a fiad!** Aztán odaszaladt, de már késő volt. A benne hirtelen fölkapta a gyermeket és a tengerbe dobta. A mentőcsónakokat vizrebocsátották, de a gyermeket nem tudták már megtalálni. Megállapították, hogy a benne pillanatnyl elmezavarában követte el rémes tettét. Épp ezért Amerikában nem is engedték partra szállani, hanem visszazállították hazájába, mint közveszélyes örültet.

— **A szegénytanulók ebédje.** A szegénytanulók konyhája, hol mintegy százötven éhező iskolás gyermek kap naponta tápláló meleg ételt, a napokban megnyitlik. Az egyesület elnöksége azon kérelemmel járul a nemesszivű emberbarátokhoz, miszerint adományokkal tegyék lehetővé azt, hogy fokozottabb mértékben teljesíthesse hivatását. Az adományokat (élelmiszereket, burgonyát, sót, zsírt, hagymát stb.) *Kovács Vince* tanár, az egyesület tükárának címére a *Weitzer-utcai* polgári fiúiskolába kell küldeni.

— **Szökés a gyűjtőfogházból.** Budapest-ről jelentik: A maglódi-uton levő gyűjtőfogházból, mióta a miqtaszerűen épült hatalmas börtön-épület áll, az elmúlt éjjelen történt az első szökés. Egy *Mirkovics Ljubomir* nevű rabé a dícsőség, hogy sikerült neki, a mit szinte lehetetlennek hitték. *Mirkovics* már hónapok óta volt a gyűjtőfogház lakója. Kétszer itálték el, utóljára betörésért három évi börtönre. Mára *Mirkovics* a büntetőtörvényszék elé volt citálva, hogy a két ügyben összűntetést mérjenek rá. De a jószádár, úgy látszik, nem volt rá kíváncsi, hogy mi büntetés vár rá és közvetlenül tárgyalása előtt az éjjel, miután cellájának vasrácsát kifeszítette, eddig ismeretlen uton az épületből is kijutott valahogy. Mikor *Seepass* elnök ma a bíróság elé akarta állíttatni, a gyűjtőfogházból csak ennyit jelentettek:

— **Lehetetlen, Mirkovics megszökött!** A szökésvény, amint volt, rabruhájában tűnt el s mindenfelé keresik, de eddig eredmény nélkül. *Mirkovics 27 éves* fontosfelelős és a jobb szeme alatt lévő forradásról könnyen felismerhető; szerbül, magyarul és németül beszél. A kézrekerítésére minden intézkedést megtettek.

— **Gazdasági tudó író.** A földmivélségi miniszter *Makovics* területére nézve *K. Molnár Jenő* makói lakost a gazdasági tudóttól tisztelt bizta meg.

— **Carnegie café.** Newyork-ból jelenti egy távirat: *Carnegie* egy újságíró előtt kijelentette, hogy valótlán az a hír, amely szerint a nemzetközi béke előmozdítására egy millió dollárt adományozott volna.

— **Családi dráma.** *Székessárd*-ról jelentik: *Bátaszéken Faidt József* jómódu gazda tegnap a templom-előtt háromszor ráldott a feleségére és azután önmaga ellen fordította a fegyvert. Tettenek oka szerelmi féltékenység. Rájött, hogy a fiatal asszony megcsalja egy falubeli legénynyel.

— **Sikkasztó ügyvéd.** Budapest-ről jelentik: *Kudinka Antal dr.* pozsonyi ügyvéd ügyfeleinek kárára nagyobb összegű sikkasztások elkövetése után megszökött. A pozsonyi törvényszék kiadta ellene az elfogató parancsot és miután alapos gyanu, hogy Budapesten tartózkodik, megke-reste a budapesti rendőrséget, hogy nyomozza ki és tartóztassa le.

— **Rejtélyes gyilkosság.** Ezenek az évnek április havában meghalt *Szemlák* egy *Koncz Imre* nevű földmives. Az özvegy, férjének halála után, talpig gyászba öltözött és hetekig síró görcsökben feküdt, mert állítólag nagyon szerette az urát. Ma azonban kitént, hogy az asszony viselkedése csak tettetés volt, mert *férijét ő tette el láb alól* egy szomszédjának, valószínűleg a szeretőjének segítségével. Erről névtelen levélben értesítették a szemlái csendőrséget. Az asszony neszét vette a fejjelentésnek és cinkosával együtt eltűnt. A csendőrség jelentést tett az esetről az aradi kir. ügyészségnek, amely elrendelte az elhunyt exhumálását és felboncolását. A boncolás van hivatva kideríteni, hogy mily módon tette el láb alól *Konczné* a férjét, mert hogy ő gyilkolta meg, az szökéséből már most is nyilvánvaló.

— **A szervezkedés és a munkások.** Most, amikor Aradon is nagyban folyik a munkások szervezkedése és már a pincérek is szakszervezetet alakítanak, érdekes hír érkezik Budapest-ről. A fővárosi közművesmunkások egy tekintélyes csoportja védelmet keres a kormány-nál a közműves szakszervezet terrorizmusa ellen. Dolgozni szeretnének a mindennapi kenyérré, de azok, akik kegyetlen szigorúsággal irányítják sorsukat, ezt nem engedik meg. Jaj annak, aki a sztrájkot megtöri. Azt bojkottálják egész életére, kiűldözik a világból családjával együtt. A kereskedelmi miniszterhez intézett kérelem egy részét itt közöljük:

Esdekelve járulunk kérelmünkkel magas színe elé, mint az iparnak és a fővárosnak legzaklatottabb polgárai, kik most egy esztelen és huncogó szakszervezet áldozatai vagyunk. Mink, akik évtizedeken keresztül egyetértésben él-tünk munka- és kenyéradóinkkal, ma e miatt a szakszervezet miatt ki vagyunk zárva, ki vagyunk szolgáttatva az ébhalainak családjával együtt. Jön ránk a beláthatatlan tél, itt a házbér, gyermekeink ruházata. Munkaadóink szívesen foglalkoztatnának, de a szakszervezet megakadályoztatja. Aki becsülettel akarja megkeresni kenyerét, azt agyonveréssel fenyegetik. Ez a retentő eljárás okozza teljes elzűlésünket. Eanátfogva mi, dolgozni akaró családapák, kik évtizedek óta viseljük a főváros terhelt mind jöhan, mind rosszban, esdekelve kérjük nagyméltóságod kegyes intézkedését, hogy az idő-ebb munkások, kik életük nagyobb részét a fővárosban töltötték el és sora munkaadóikkal ellentétben nem keveredtek, ne üdöztesse-

nek. Ez időzítés megszűnése pedig nem sikerül másképp, ha csak nagyméltóságod igaz eszelekedete föl nem szabaddit bennünket a szabadságú let szarnokodása alól.

— Lövés az ablakon át. Szekszárd-ról jelentik: Szekszárd határában Hecht Jakab épületfakereskedő apósa, Schimek Adolf ellen gyilkos merényletet követtek el. Tegnap este az ablakon keresztül rálöttek Schimekre, akit arccán ért a golyó. Haldokolva szállították a szekszárdi kórházba.

— Híres és kitért gyártmányu zsebrák kap haték. ezüst- és aranyból a Grallert cégnél (Andrássy tér 22.) Ugyanitt nagy választékban kaphatók ékszerek, briliánok, ezüst evékészletek 6—12 szemelyre. Külön helyiségben chinaezüst raktár. Világhírű gyártmány. 2435

— Praeservatív ideális legjobb minőségben Vojtek és Weiszal. 112

— Kiváló finom ékszerek elsőrendű szabályozott vauvéri Genfi arany, ezüst és acél zsebrák ezüst tárgyak és éteszközök — I. rendű nehéz ezüstöt China ezüst tárgyak és éteszközök — Arad legelső és legrégebbi ékszer javítás és készítői szakkereskedő műhelye. Weinberger Ferenc Andrássy-tér, Fischer Elíz palota. Telefon 489. 2479

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Hosztalek pör. Budapest-ról jelentik: A Népszínház felbomlott direktora, Hosztalek (Harkányi) Nándor csuful megjárta, amikor kiderült, hogy nincsenek meg azok a milliók, melyekkel mecénáskodni akart. És hogy nem lehetett mentőangyal, a színház néhány kardalosa, akiket uraskodása napjában annyira lenézett, szörnyen elpáholta. Egy estén Hosztalekre támadtak a színház bejárója előtt, Berényi Miksa pénztárossal az élükön, összeviszta pofozták. Hosztalek a bántalmazóit följelentette a büntető járásbírósnál könnyű testi sértés és becsületsértés címén. Néhány lap azt írta, hogy ebben a pörben kitűzték a tárgyalást december tizennegyedik napjára. Ez a híradás azonban téves volt. A tárgyalást ugyanis Parkass Gyula dr. járásbíró szombatra, a hó 24-ikére tűzte ki. Az érdekesnek ígérkező tárgyalásra, mely az ismert tragikomédiának utolsó jelenete lesz, egész sor tanu kapott meghívót.

Párisi divatlevél.

Páris, november 20.

No, ezért ugyan kár volt a szabóinknak olyan nagyon titkolóznok! Egyetlen új gondolattal sem leptek meg bennünket. Megint csak a kurtá derék járja a továbbra is az örökéletű bolero van napirand. Látni néhány nagy redingotot is, de köszönöm, amikor ez az igazán sikkes viselet csak a nagyon karcsú hölgyeknek való. Mindmég csak szövetruhákat láttunk a nagyon kevés bársony. A színek? Csak tessék egész bátran felvenni a tavalyi szürke, kék vagy lila ruhát, semmi sem multa rajta a divatját.

Az a gesztenyebarna posztóruha, mely egyik előkelő műhelyünkben került ki, épp olyan rövid derekat mutatott, mintha tavaly készült volna a hozzávaló himzett bluz csak éppen hogy magán viselte új voltának a jellegét. Láttam egy nagyon szép fekete bársonyruhát, XVI. Lajos korabeli kabátal a teveszór-csipke betettel. A másik ruhának, amely szinte bársonyból készült, majdnem görögös volt a szabása. Az ujjak kimonaszzerűen voltak szabva a egy másik, applikációs ujjra hulltak. Ez a ruha azonban nem volt szép, de még csak eredeti sem volt.

Az előkelő hölgyek az idén nagyon kedvelik a feketét. Rothschild bárónén láttam fekete libertyruhát fehér túllibetetekkel. Az öltözékének legnagyobb dísz az óriás kékróka-stóla volt, meg a nagy fekete bársonyalap.

Ast már megírtam, hogy az idén a nagy kalap divatos. Egyik művészünkön láttam egy nagy bársonyalapot, amelynek paradicsommadártoll díszes leért tül a derekán.

A „Passagéres” minapl bemutatóján Rogers kisasszonyon egy füstszín gázruha volt, melyen ki vágott derékkal, melyet régi gyöngyhímzés díszített. Ugyanilyen hímzés díszítette a szoknya alját. Volt rajta még egy kék bársonyruha, princessé szabással. A szoknya himzett és vállpántok tartották. Hozzá kék guipure-csipke bluz hosszú vála, ami nagyon szépen festett. S mivel a színpadon is csak princessé szabást látunk, tisztában lehetünk vele, hogy a princessét ki nem szorítja az idei divatból semmi sem.

A Vaudeville premiérjén Mégard asszony empire ruhája lilavörös muszlinból készült, amelyre gyönyörű amethest színű csipkeköpeny borult. Ugyanezen a premiéren Dorziat kisasszony hatszor öltözik. A második és a negyedik felvonásbell „tea-gown”-jának nagy hatása volt. Az első, corallszíni selyem valenciennesi csipkezőkével a második fehér linon. A szürke selyemmuszlin ruhája, amelyet szürke csipke díszít a amelyet az utolsó felvonásban visel, valószínűleg csudaszámbe megy. Yvette.

NAPIREND.

November 22. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Cecilia. — Protestáns naptár: Cecilia. — Görög-keleti naptár (november 9.): Onofor vértanú. — A nap két 7 óra 15 perckor, nyuszlik 4 óra 16 perckor.

A Fehér Kereszt-egyesület ingyenes orvosi rendelő-intézte (Magyar-utca 6.) Rendelő orvosok: Dr. Leitner Ernő délután 3—4. Dr. Fodor Odón délelőtt 8—9. Dr. Rosenbaum Pál délelőtt 8—9. Dr. Hermann J. Károly kedden és pénteken délelőtt 12—1 órakor.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött távirat szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Éjjeli fagy, délen elvélve csapadék.

November 22. Kovaszinc hegyközség közgyűlése délelőtt 8 1/2 órakor.

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDES.

Aradi értékpapír-piac.

(Száraz Gyűlés értékpapír-üg. n.ö. jelentése.)

Arad, november 21.

A budapesti elsőrangú vállalatok papírjai a tőzsdén jegyeztetnek és így azok mindenkorl értékéről az érdekeltek a naponta megjelenő tőzsde árjegyzék utján tájékozva vannak.

Nálunk azonban, mivel tőzsde nincs, a helybeil értékpapírok forgalmi napi áráról az illető vállalatok vezetőinek és ezen papírok adásvételét közvetítő ügynökök információja alapján nyer tájékozást az érdeklődő közönség.

Mi azon kedvező helyzetben vagyunk, hogy közönségünk legtöbb vállalataink részvényeibe előszeretettel fekteti be tőkét. Ennek okai természetesen. Akinek tőkéje van, igyekszik azt nemcsak biztosan, de lehetőleg minél jövedelmezőbbben is elhelyezni. Erre alkalmasnak látszanak meglevő vállalataink majdnem kivétel nélkül, mert azok vezetősége megbízható vagyonos polgárokból áll, a vezető igazgatók értékes szakemberek, végül pedig mivel jól jövedelmeznek, úgy, hogy osztalék fejében a részvények forgalmi értékének 5—7 százalékát fizetik.

Jelen alkalommal a forgalomban gyakrabban előforduló részvények mai napi árák közzöljük:

Az Aradi Első Takarékpénztár részvénye keresette., áruk 2810—2830 korona. Megemlítjük itt, hogy a Pest Magyar Kereskedelmi Bank részvényeinek ára a szokászerű kamattal együtt 3800 korona, jöllehet tavaly 10 koronával kevesebb osztalékot hozott, mint az Aradi Első Takarékpénztári részvény.

Az Arad Csánádi Gazdasági Takarékpénztár részvényeinek ára 870—880 korona.

Az Aradmegyei Takarékpénztár részvényeinek

ben kevés kínálat van, ára 1980—2000 korona (a régi kibocsátásának).

Az Aradi Ipar és Népbank részvényeinek ára 570—580 korona (a régi kibocsátásának).

Az Aradi Polgári Takarékpénztár részvényeinek ára 226—228 korona.

A Weitzer-vasgyár részvényeinek ára a szokászerű kamattal 265—270 korona.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, november 21

Amerika 1/4 olcsóbb. Kínálat és vételkedv mérsékelte. Elkelt 30,000 meterméssa tartott áruk.

As áruk 50 kilónként számitva:

Déli tőzsde.

Áprilisi buza 1907-re	7.47—7.48
Rozs 1907. áprilisra	6.87—6.88
Zab 1907. áprilisra	7.48—7.49
Uj tengeri 1907-re	5.18—5.19

Zárul 5 órakor:

Áprilisi buza 1907-re	7.46—7.47
Rozs 1907. áprilisra	6.85—6.86
Zab 1907. áprilisra	7.46—7.47
Uj tengeri 1907-re	5.17—5.18

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

12-ik huszárezrad. Az elkeseredett panaszt ezuttal még sem visszük a nyilvánosság elé. Annyit ott a megtámadott fél a olyan hajmereszték a panaszok, hogy nagyon alaposan utána kellene járnunk a dolg részleteinek, amhez pedig innét kívülről nem igen van alkalmuk. Helyzetükön azonban úgy vélünk segíteni, hogy kifakadásuk érdemi részét adjuk az ezred parancsnokságának. Magát a levelet természetesen nem. A küldött levélbélyegeket három napig rendelkezésre állanak, azontul valamely jó tőknony célra fordítjuk azokat.

CSARNOK.

Chamonixból a Mont-Blanca.

Írta: Dr. Hoppes Béla.

[27]

(Folytatás.)

A Grand Plateau számos jégári malmot láttam, de egyik sem volt hóval fődve, hanem nyitott szájjal tátongtak felénk. A Grand Plateau keresztül vezető út körülbelül tízenöt perclig tartott, ennek eltelte után egy meredekebb, hótól teljesen ment, síma jégári részlet következett. A vezető a részutas, síma hóval be nem takart jégári utat igen veszedelmesnek tartják, életveszély ugyan ezen részleteknél nincsen, de annál több a lábtörés, bokatörés, bokaficamodás, elesés folytán bekövetkező térdmegsérülés. Ezen uton egy alkalommal Balmat megcsuszott és úgy vágódott hátra, hogy csak úgy nyekkent. Én magam többször estem térdre és vegre is nem volt mit tegyek, a csákányomat a máhahordóra bízam, négykézlábra ereszkedtem és ilyen pozícióban folytattam a jégkup további ostromát. Alig haladtunk vagy 200 métert felfelé, lélegzetvételem igen sebes lett. Valószínűleg kapkodtam a levegő után. Egy borzasztó érzés vett rajtam erőt. Nincs elég levegő akármily sebesen is működik a tüdőm. E közben éreztem és hallottam, hogy a szívem mily erősen és hevesen dobog és a vérüktetés mily gyors. Pár perc múlva szédültem annyira, hogy le kellett a jégre ülni.

Balmat egy pillanat alatt kibontotta a második üveg francia pezsgőt és azt mondta, hogy kiíhatom az egész üveget, nem lesz tőle semmi bajom.

Megkívánom jegyezni, hogy ilyen magaságban egy francia pezsgő kinyitása egy valószínű művészet. A gyöngy légnymás folytán az egész szénsav egyszerre akar a pezsgőből kiszabadulni. Van tehát pezsgés is meg durrogás is, ami a fáradságtól megviselt emberre nézve a legfőbbemészőbb zene.

Végre is belemártottam szomjas, száraz torkomat a pezsgős pohárba. Egymásután megittam 3, 4, 5 pohárral. Semmi különös hatás! Azután megittam a hatodik, hetedik és nyolcadik poharat. Semmi hatás! Kiürült a pezsgős üveg. Semmi hatás! Csak a szívem kezdett egyenletesebben, lassabban verni.

Visszaemlékeztem arra, hogy mikor mi, t. i. én és a barátaim Aradon egyszer-egyszer bevoultunk a Fehér Keresztbe és gyers útemben „eleresztettünk” egy-egy üveg francia pezsgőt, akkor az „Iroquesengebrühl” még a hetedik utcában is hallható volt.

Most pedig olyan csöndes ember voltam, mint a halál s az egy üveg pezsgő csak a rendes állapotba hozott vissza.

Bizonyos, hogy a magasabb régiókban a részegség ismeretlen fogalom. Quitoban, amely igen magasán fekszik a tenger színe felett — írja Reclus — részegember soha sem látható, mert a szesznek a 3000 méter-re felüli magasságban csak jótékony, a kedélyt kissé élénkítő hatása van.

Utunkat ezután folytattuk; rövid idő múlva újra meg kellett állapodnunk, mert ismét szédüléseim voltak; ezen időn túl sem a kiátást többé nem élveztem, sem fénykép felvételeket nem eszközölhettem. Szóval, kitört rajtam is a hegyi betegség. 4800 méter magasban voltunk. A fejünk felett vagy 60 méternyire volt egy menedékház. Ide igen lassu útemben felvándoroltam. Mielőtt a menedékházba beléptünk volna, találkoztunk a két angolnal. Azt hittem, hogy utukat fele é folytatni fogják s midőn ez iránt kérdést intéztem hozzájuk, az egyik reámutatott a hóban uána maradó véres-pecskekre. Erős orrvérzése volt. A turát beszüntették. Indulnak lefelé.

A menedékháznak kívül jelzett magassága 4867 méter volt. Oda érkezésünk időpontja úgy délelőtt 10 óra körül lehetett; tehát éjjel egy órától délelőtt 10 óráig tartó ut időaratra mintegy kilenc óra Méltóztassanak elképzelni hómező, jégsivatagok és jégfalak között több mint 10 fokos hidegben egy kilenc óran keresztül tartó, mindig felfelé haladó, helyenként veszélyes jégári utat és akkor nem fognak csodálkozni azokon az állapotokon, amelyeket a menedékházban találtunk.

A menedékház egy kisebb előszobából és egy nagyobb, mintegy 36 □ méternyi területű szobából állott. A szobában ágyak voltak; úgy emlékszem, öt széles ágy. Mindegyik ágy pompás vastag takarókkal volt ellátva; alul vastag szőrlepedők.

Az egyik ágyon feküdt az amerikai leány. Nem írhatok más kifejezést, mint azt, hogy ugyszólván „sletetlen” volt. Mindkét lába el volt fagyva s az amerikai abban buzgólkodott, hogy a megfagyott lábakat hóval dörzsölje. A dörzsölésre azonban képtelen volt, mert a ropant hidegtől az ő kezei is meg voltak dermedve és külsőben is a hegyi betegség magasabb fokai törtek ki rajta. Én úgy őt is, mint engemet az álomkór gydört. Rosszullétem dacára nem állhattam meg, hogy ne mosolyogjak az amerikai egyet dörzsölt, azután két percig bóbiskolt, azután megint dörzsölt egyet és megint bóbiskolt. Engem a vezetőm befektetett a pompás meleg pokrócok közé, de a komikus jelenet egy pár percre elfeledtette velem az álomot. Mikor láttam, hogy az amerikai leány lábat éppen a sajátoságos dörzsölés következtében fognak teljesen lefagyni, akkor fekvő helyzetből ülésbe emelkedtem fel és mikor az amerikai bóbiskolni kezdett, megráztam a fejét.

A dolog vége az lett, hogy az amerikai szaggatott hangon, tört németességgel megkérte, hogy hozassak havat és dörzsöljem én a megfagyott lábakat.

Ezalatt az amerikai a vezetője bebújtatta a pokrócokba én pedig nagyobb mennyiségű havat hoztattam s most hárman, két vezető, meg én, neki állottunk és hóval olyan dörzsölést vittünk véghez az amerikai leányka lábain, hogy három perc alatt olyan volt a két lábfej, mint a tűz. Ezután reáraktunk a leánykára annyi pokrócot, amennyi fölösleges volt.

Pár perc múlva álmodás nélküli álompuba karjában ríogatóztam.

(Folytatása következik.)

Blouse-selyem

85 krtól 11 frt 35 krig méterenként. — a legutolsó újdonság — bérmentve és elvámolva a házhoz szállítva. Dús mintaválaszték azonnal. **Henneberg szelyemgyára, Zürich.** 3958

Mily óriási a különbség

oly otthonban, hol a gyermekek nem betegesek, nem gyöngék és nem idegesek, hanem egészségesek, boldogok és állandóan jó kedélynek örvendenek. A gyermekek gyógyítására és egészségben tartására egyike a legjobb szerekek az alphosphorsavas méz és nátron hozzáadásával készülő **Scott féle Emulsio**, mely rendkívül erősítő és gyógyerejével a gyermeket gyorsan juttatja erőteljes egészséghez. — A Scott féle Emulsio kellemes, édes ízű, mindöföggva könnyen bevehető és mivel egyuttal feltétlenül könnyen emészthető is, az étvágyat gerjeszti és az összes emésztési szervek működését rendezi, hatásának erejében okvetlenül messze felülmúlja a közönséges csukamájolajat.

A Scott-féle Emulsio valódiságának jele a „hátán nagy csukahalat vivő halász” védjegy.

Ezen ispra való hivatkozással és 75 fillér levelbélyeg beküldése ellenében mintával bérmentve szolgál:

Dr. BUDAI EMIL „Városi gyógyszerháza”
Budapest, IV., Váci-utca 84/50.

*** Egy eredeti üveg ára: **2 K 50 f.** ***
Kapható minden gyógyszerházaiban. 3911

IDEGENEK ARADON.

November 21

Fehér Kereszt szálloda. Justh János országgyűlési képviselő Budapest. — Herzog Gyula mérnök Budapest — Manegut N. Nagyszében — Széles István nyugalmazott jegyző Nagyvárad. — Vasváry Kelemen mérnök Hódmezővásárhely — Szatmáry Aladár dr. orvos Sopron. — Hegyesy Ivan birtokos Ócsanád. — Szabados Mihály dr. ügyvéd Szeged. — Kovács Mihály gazdálkodó Marosillye. — Polacsek Tivadár vállalkozó Makó. — Klein Arnold kereskedő Csorvás. — Magyar Antal kiadó Miako — Halasz Ferenc utazó Budapest. — Erdős Nándor utazó Budapest. — Vapli Viktor utazó Budapest. — Fleischmann J. utazó Budapest. — Katona Vilmos utazó Budapest. — Hermann József utazó Budapest. — Egel Béla utazó Budapest. — Zeiler Imre utazó Budapest. — Czinner N. utazó Budapest. — Gerő Antal utazó Budapest. — Herzog Salamon utazó Budapest. — Braun S. utazó Budapest. — Kohn Albert utazó Budapest. — Mery Alfred utazó Budapest — Balogh Kálmán utazó Budapest. — Karász Sándor utazó Budapest. — Neményi József utazó Budapest. — Marosi Kelemen utazó Budapest. — Bauer Imre utazó Budapest. — Polgár Antal utazó Bécs — Humbert Mr utazó Bécs — Kovács Adolf utazó Bécs. — Bródi Emil utazó Bécs — Dárdai Sándor utazó Bécs. — Moskovics József utazó Bécs. — Berger István utazó Bécs. — Kis Andor utazó Bécs — Bau Samu utazó Békéscsaba. — Benes Kálmán utazó Békéscsaba — Adelsberg Manó utazó Nagyvárad. — Gyórfi Salamon utazó Nagyvárad. — Fehér Károly utazó Nagyvárad. — Ördög Sándor utazó Szeged. — Veizer Kálmán utazó Temesvár. — Gyórfi Árpád utazó Temesvár — Bartha Alfréd utazó Temesvár — Szöllösi Adalbert utazó Salzburg. — Fischer Sándor utazó Zágráb. — Fränkel Simon utazó Győr. — Ripper Ignác utazó Kecskemét.

Központi szálloda. Székér Pál uradalmi ellenőr Budapest. — Kallwoda Viktor es. és kir. őrnagy Fehertemplom — Kreiner Imre es. és kir. kapitány Fehertemplom. — Dieter József birtokos Le Havre. — Marta Sándor dr. ügyvéd Lippa. — Bratter Sándor gyáros Prossnitz — Nelsbad Dávid kereskedő Stanisau. — Löwi Leon magánzó Páris — Yvonne de Treville ékesnő Páris. — Margonay

Urs János mérnök Nagyszében. — Miku Adrian fakereskedő Lippa. — Vadnay Adolf főművezető Ruttka. — Philip Gyula birtokos Nagypöl. — Grolla S. lókereskedő Budapest. — Wendauer Róbert kereskedő Budapest. — Wajland Antal kereskedő Budapest. — Maubéch V. bankellenőr Bécs. — Wache Vilmos bankellenőr Bécs. — Winkler Rezső felügyelő Bécs. — Tókéssy Jenő birtokos Makó — Türendleres Gusztáv gyáros Páris. — Lafary László hadnagy Temesvár. — Winkler Jakab szállodás Déva. — Gabossy József építész és neje Brassó. — Benedek Ottó építész Recskerek.

Pannónia szálloda. Klein Mór kereskedő Budapest — Grosz Lajos utazó Budapest. — Krausz Márton kereskedő Deés. — Mekler Vilmos kereskedő Temesvár. — Petrusz N. joghallgató Kisjenő. Maura József piébános Csermő — Popovics Döme lelkész Csermő. — Magler Traján lelkész Szatara. — Kohn Lajos kereskedő Szalonta. — Keresztes Zsigmond kereskedő Szolnok. — Hegedűs Herman utazó Budapest. — Szederkényi Elek oszondórnagy Arad — Dombi Róza földtulkosnő Csermő. Adler Jakab fakereskedő Nagyvárad.

Nemzeti Színház.

C) bérletszűnet C) bérletszűnet.

Csütörtök-én, 1906. évi november hó 22. én:

YVONNE de TREVILLE mint vendég:

Rigoletto.

Opera 4 felvonásban. Szövegét írta: Piave F. M. Olaszból fordította: Nádaskay Lajos. Zenéjét szerző: Verdi József.

S Z E M É L Y E K:

A herceg	Ferrari A.	Magdalena	Fenyvesy M.
Rigoletto	Ladiszlai J.	Marullo lovag	Szatmári A.
Gilda, leánya	Ivonne T.	Borsa Matteo	Faludi K.
Sparafucile	Hunyadi J.	Ceprano gróf	Ujj Kálmán.

Kezdete este 7 óra fél órakor.

NYILTTER.*

Limböck János és fia

eső nagy. kir. szah. érokoporsó-gyára és temetőrendező intézetéből.

Arad, színház-épület. Városi és megyei telefon: 93.

Ö. v. Török Lajos: szül. Gamberzky Ludowika, a maga, úgy az alóírottak, valamint a nagyszámu rokonság nevében is fájdalomtól megdört szívvvel tudatja a forron szeretett és felejtethetlen jó férj, illetve apa, testvér, nagybácsí és rokon

TÖRÖK LAJOS,

m. mérnöknek,

folyó évi november hó 21-én, reggel 2 órakor, életének 64 ik és boldog házassága 30 ik évében törőnt jobbitre szenderültét.

A boldogult földi maradvánnyal november hó 22. én, délután 8 órakor fognak a Bathhány utca 14 számú házban a római katolikus szertartás szerint beszenvenitetni s a felső temetőben örök nyugalomra tétetni.

Az engesztelő gyászmise folyó hó 23. án, délelőtt 9 órakor fog a fölisztelendő Minorita-atyák templonában a Mindenhatónak bemutatattatni.

Arad, 1906. november 21. én.

Örök béke lengje körül sirját!

Török Lajos,	Ö. v. Repeckyné
Török Vilma,	szül. Török Ida,
Török Aranka,	Török Márton és neje,
Török László,	szül. Ledervas Paula,
Török Annuska,	Török Árpád és neje,
Török Rezsika,	szül. Hofbauer Pirenska,
Török Árpád,	Török János és neje,
gyermekel.	szül. Takácsy Lujza;
	Török Gyula és neje,
	testv. rel. illetve sógornői.

2895

<p>*** Üzlet-megnyitás. *** Legszelvidebb kiizoligálás.</p>	<p>*** Angol uri szabászati műhelyünket Arad, Atzél Péter-utca 1. sz. a. (Aradi Első Takarékpénztár épületben) megnyitottuk. 2844 Magyar és angol szövetek, s e szakbéli divat-újdonságok nagy választékban.</p>	<p>*** ENGEL és SCHEER urisabók.</p>
---	--	---

Figyelem!

Nem robbanó és szagtalan villany-fény!

Császár-olajat, király-olajat és szalon-petroleumot

bérmertve házhoz szállítok 5 és 10 kilós zárt kőcsőn kanakban.

Császár-olaj kilója 72 fillér.
Király-olaj " 56 " "
Szalon-petroleum " 48 " "

Ki a lámpa robbanástól féli,

Ki nem szereti, hogy lámpája füstöl,

Ki szép villanyfényt és szagtalan világítást akar,

Ki pontos kiszolgálást és igaz mértéket akar,

az rendeljen egy levelező-lapon

Németh J.

festék, császár-olaj és szalon-petroleum egyedüli nagyraktáránál, ahol a híres tüzesfényt, mosható, mjennan feltalált

képráma arany bronz festéket

lehet kapni.

Használható fára, vasra, gipsz-figurára
1 doboz ára 50 fillér, továbbá, szállítok tükörfényű padló-lakk-festéket és padló-viaszot.

NEMETH J.

Arad, Árpád-tér 5. szám.

JÓKAI MÓR
ÖSSZES MUNKÁI
100 kötet
Nemzeti kiadás.

MŰVELTSÉG
KÖNYVTÁRA

KÉPES NAGY VILÁGTÖRTÉNET
GRÁTZ: ZSIDÓK TÖRTÉNETE

és más új nagyobb és kisebb munkák

antiquarice
kaphatók

Teljes könyvtárakat
egyletek részére
előnyös
feltétellel
szállítunk.

Ingusz I. és fia
könyvkereskedése Aradon.

A haj ápolása. A hajhullás leggyakoribb okainak egyike, mint azt már a világ leghíresebb bőrgyógyászai is bebizonyították, a fejbőr korpa képződés. Ezen kellemetlen betegségben szenvedők a legrövidebb időn belül teljesen megkopaszodnak, miután a fejbőr korpa képződés a hajtalajt megglazítja és a haj gyökereit kiszáritja. Számtalan hazai és külföldi orvos ajánlja a „Petrolin hajszesz” és ezekre mind elismerőlevél bizonyítja, hogy néhányszori használat után megszűntet mindennemű hajbetegséget, megátalja az öszülést és meglepő módon elősegíti a haj újra növeését. Vásárlásnál a fenti védjegyre tessék szigorúan ügyelni. Minden más e néven forgalomba hozott hajszesz csak silány, ártalmas utánzat. Kapható az egyedül készítőknél: Korámi és Wachmann gyógyszer- és cosmetical laboratorium, Szabadka.

Főraktár: Földes Kelemen gyógyszerész, Vojtek és Weisz droguerista és Hegedűs Gyula pipere és dívatárú kereskedő uraknál.

Huzás már ma és holnap!

Sorsjegyek a huzás tartalma alatt is kaphatók.
Magy. kir. szab. osztálysorsjáték

Az 1906. november 22. és 23-án kezdődő
XIX. sorsjáték

I. osztályának

huzására szóló sorsjegyek nálam már kaphatók.

Az eredeti árak a következők:

1/1 sorsjegy	12. — korona.
1/2 " "	6. — " "
1/4 " "	3. — " "
1/8 " "	1.50 " "

Sorsjegyek dus számválasztékban kaphatók, — többek közt a következő számok:

99351	99358	99364	99375
4/4	4/4	4/4	4/4
11956	11975	36051	36060
8/8	8/8	8/8	8/8
36051	55801	55810	55824
8/8	8/8	8/8	8/8

Az 1903. július 15-én eszközölt huzás alkalmával az általam eladott

36051 szám tizenötezer

koronát, az 1905. évi április hó 15-én eszközölt huzás alkalmával az általam eladott

36053 szám ötezer

koronát és az 1906. évi február hó 14-én eszközölt huzás alkalmával az általam eladott

99354 szám tizezer

koronát nyertek. Ezekon kívül számos 2000 1000 és 500 kor. nyereményeket fizettem ki.

Walfisch Armin

bank és váltó-üzlete Aradon.
Alapított 1875. évben.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Helybeli és megyei telefonszám 129.

Huzás már ma és holnap!

Kneffel Károly és Fia

Vaskeréskedés Szénosztálya
Arad, Andrassy-tér 14. sz. Telefon 139. sz.

Ajánlunk kitünő minőségű, magas hőfoku, szagtalan és rendkívül tüztartó

Porosz kőszent
takaréktüzhely részére.

Porosz kőszent tüzelés jelentékenyen olcsóbb mint a tüzifa.

Allandóan nagy készlet
Zsilvölgyi Salon fűtő kőszent,

Porosz légszesz pirszent Porosz dió pirszent.

elismert legjobb minőségekben.
Minden iparvállalat részére

Kovács kőszent
magyar és ostrai bányákból.

Száraz, darabos, jól égetett
Bükk-faszén

háztartások részére vasaláshoz.
Hazaszállítás saját kocsijainkkal, díjtalan, de félnap időt kérünk.

Ájánlok:

Vasaláshoz mosóintézeteknek, magánfeleknek, kovácsoknak lakatosoknak

Lakások, irodák és műhelyek fűtésére, csépléshez és szántástáshoz, lokomobílok és gőzkazánok fűtésére

BÜKKFA-SZÉN-et
KŐSZÉN-et
ILONA szalon BRIKETT-et.

Helyben házhoz vagy a vasúti állomásra szállítva.

Altman Ede
Fűszer- és vegyesáru üzlet, bőrlés motorhajlással.

Wesselényi- és Kiss Ernő-utczák sarkán.
Telefón szám 48.

Árlejtési hirdetmény.

Alólírott községi előljároság közhírré teszi, hogy a község belterületén lévő, utczai átjárók kikövezésére folyó évi november hó 27-én d. e. 10 órakor a község háza tanácstermében nyilvános szóbeli árlejtést tart.

Bizonyíték czimén 100 korona az árlejtés megkezdése előtt a községi pénztárba helyezendő.

Megjegyeztetik, hogy a munkálatok még a folyó évben elkezdendők és feltétlenül bevégezendő lesz.

Az árlejtési feltételek a hivatalos órák alatt megtekintethetők.

Uj-Szent-Anna, 1906. évi november hó 21-én.

Községi előljároság.

Alapított 1869
Megyei és városi telefon 389.

Agyagáru és kályhagyár

Arad, Halász-utca.

Ajánlja saját a legjobb tűzmentes agyagból készült

cserépkályháit és kandalóit

minden kivételben, ugyszintén **takarék-tűzhelyek és fürdőkádak kifalazását, nemkülönben központi fűtések berendezését** bármely rendszer szerint.

Továbbá minden a kályhás iparhoz tartozó **javitások** vagy **átalakítások** megbízható szakképzett szerelők által pontosan és gyorsan, a lehető legjutányosabb árban végeztetnek vagy helyben, mint vidéken.

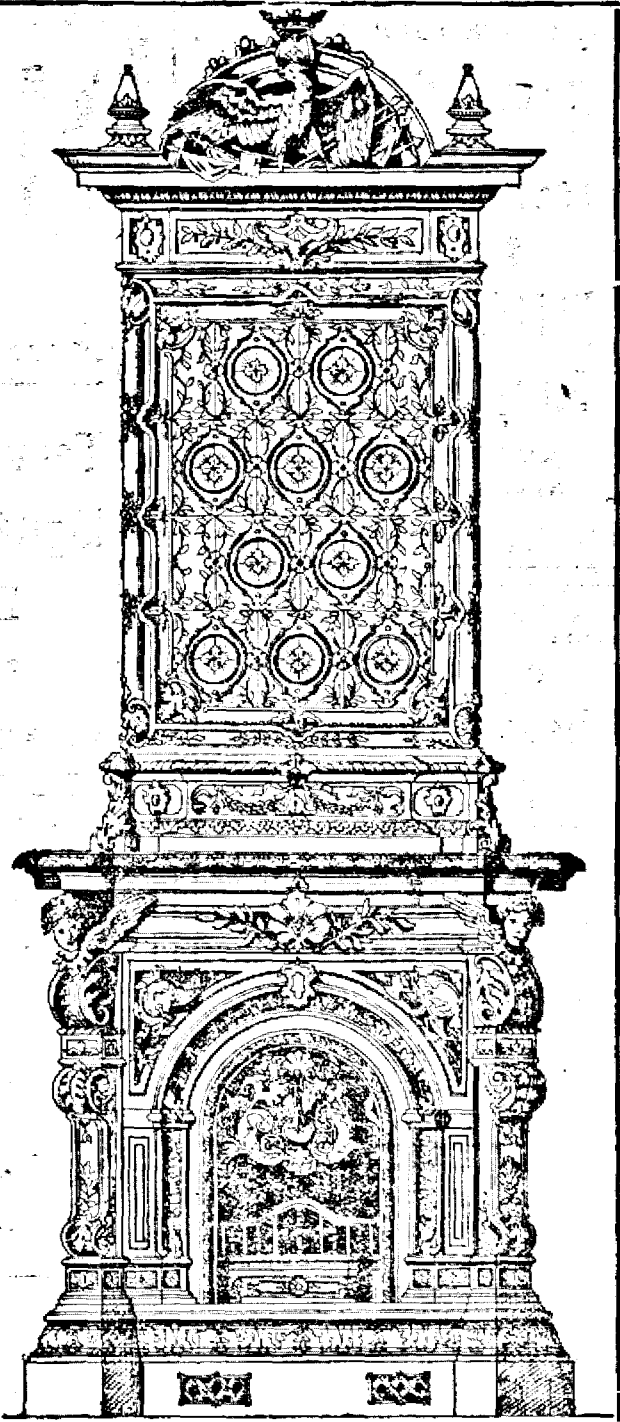
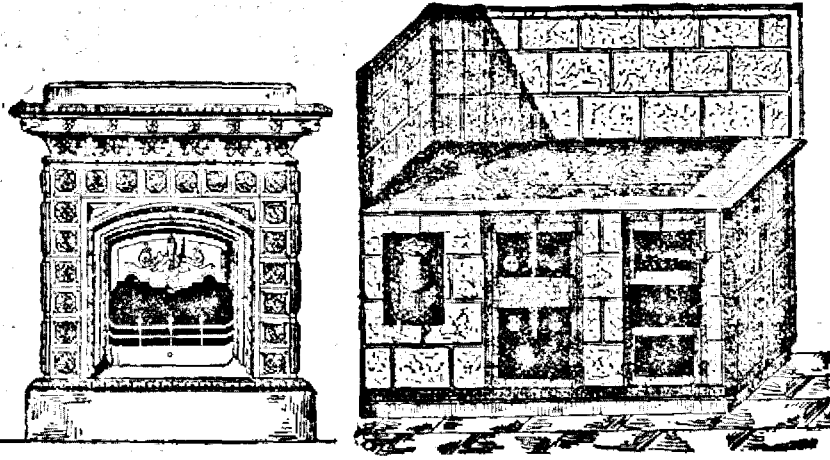
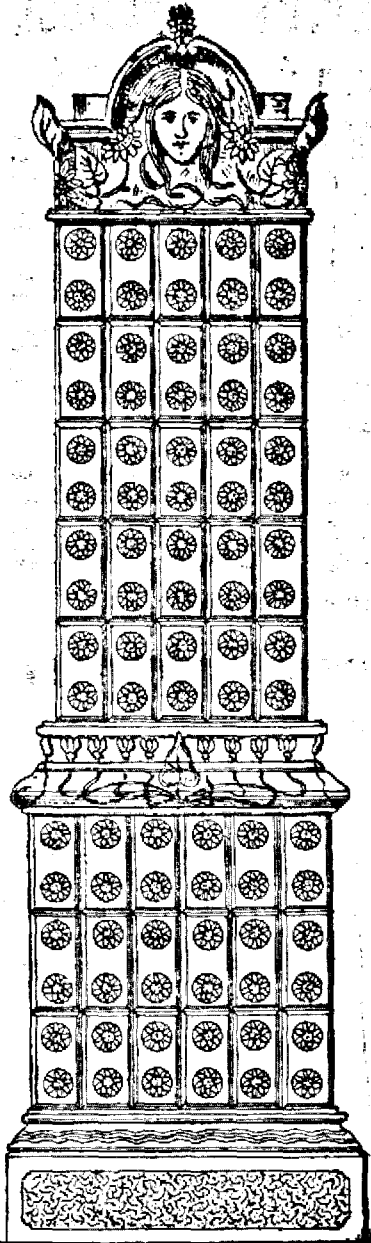
Ö-szes cserépkályhám bármely rendszerű vasbetéttel mint **gyorsmelegítő** kivételre felszerelhető, nemkülönben Maltingen-rendszer szerint fekete vagy pirosan fűtésre mint tölts kályha felállítható.

B megbízását kérve, maradtam
kiváló tisztelettel

BALOGH DÁVID

kályhás-mester.

Képes mintakönyv kívánatra bárkinek bérmentve megküldetik.

Most győződjön meg

egy bevásárlás vagy rendelménnyel cégem versenyképességéről és akkor összes szükségleteit kizárólag nálam fogja fedezni. Csak kiváló jó minőségű áruk kerülnek eladásra, melyért a cég felelősséget vállal.

Női divat-cikkek:

10000 méter	tenis flanel, gyönyörű mintákban	...	13 kr.
5000	jó mosó barchet, 50 mintában	...	19 kr.
10000	flanel barchet, szintartó	...	24 kr.
10000	hermelin flanel, legjobb minőség	27, 32, 35	kr.
10009	dubel flanel, ujdonság	...	35, 45, 55 kr.

Női szövetek:

5000 méter	dúplaszéles loden kelme, koczkás mintákban	...	23, 35, 45 kr.
10000	120 cm. széles gyapju kelme, szép mintákban, pongyolára vagy costumre igen alkalmas csak	...	52 kr.
10000	valódi angol costum, sima és mintás koczkás kelmek	...	58, 77, 98, 125, 180 kr.

Blous és pongyola kelmék már 65 krajczártól.
Tükör posztók 140 cm. széles, szenzációs árban.

Vászon-áru:

5000 vég	30 rőfös Rumburgi vászon, női ingekre	4-50 kr.
6500	30 Erdélyi vászon, vastag szálú	4-95 kr.
7500	30 hollandi finom minőség	5-25 kr.
8500	30 kelengye	5-85 kr.
4500	54 rumburgi, cégem különlegessége, minden célra alkalmas	9-25 kr.
650	lepedő vászon, egy szélben varrás nélkül	6-13 kr.
550	jobb minőség	7-48 kr.
350	paplan lepedő vászon, szintén egy szélben	12-53 kr.
5500	R. R. schiffon	5-25 kr.
6500	D.	4-85 kr.
7500	Schrol schiffon, finom szálú	6-95 kr.
6 drb.	pohártörő, tiszta len, koczkás	1-05 kr.
6	flanel portörő	—48 kr.
600	szebbnél-szebb flanel takaró	1-25, 1-65 kr.
600	óriási wattás paplan	2-53 kr.
750	minden elképzelhető színben selyem, cloth paplan, alkalmi vétel	3-65 kr.

Továbbá még sok ezerféle itt fel nem sorolható cikk olcsóbban mint bárhol!

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltetnek, meg nem felelőért a pénz visszaadatik.

Reiner S. Sándor

női és férfi divat nagy áruháza

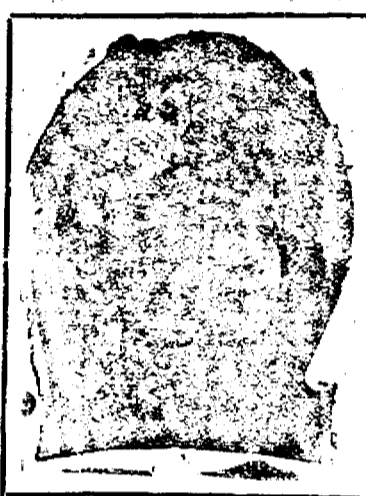
Arad, Szabadság-tér 15. szám.

Ház, birtok vétel és eladás,
terményközvetítő
kereskedelmi ügynöki
iroda
ZEINER IGNÁCZ
Forray-utca 2. sz.
a leggyorsabban telje-
síti az e téreni
megbízásokat.

Ha hősvényben, reumában,
ischiasban szenved, vegyen egy üveg
Dr. Flesch-féle
köszvény-szeszt,
mely csúzt, köszvényt, reumát, kéz-,
láb-, hát- és derékfájást, kezek és lá-
bak gyengeségét, fájdalmakat és da-
ganatokat biztosan gyógyít. Hatása a
legrövidebb idő alatt észlelhető. Kapható
Dr. FLESCHE E. M.
„Magyar korona” gyógyszerárában
Győr, Baross-ut 24. szám.
Másfél deciliteres üveg ára 2 kor. Hu-
zamosabb használatra való „Családi”
üveg ára 5 kor. 3 kis, vagy 2 „Csa-
ládi” üveg rendelkezésénél már bérment-
ve utánvétellel küldjük. 2486

Cipész üzlet megnyitás.
Van szerencsém a mélyen tisz-
telt közönség nagybecsű tudomá-
sára juttatni, miszerint
Aradon, Deák Ferencz-utca 2. sz.
alatti cipész üzletet nyitottam.
Amidőn ezt a mélyen t. közön-
ség b. tudomására hozom, egyben
bátor vagyok b. figyelembe aján-
lani, hogy e téren mint önálló 18
évet eltöltöttem, mely körülmény
felbátorít arra, hogy magamat
mint olyan szakképzett cipész-
sajnálhassam, ki képes a legérze-
kenyebb lábra jól álló, kényelmes
cipőt készíteni.
Szíves párfogásukat kérve
maradtam kiváló tisztelettel
WEISZ SÁMUEL
cipész mester. 2581

Hopp Károly
műszaki irodája
Arad, Széchenyi-utca 5. sz.
Tervezési és kivitele: **Vizellátás- és vi-
lágítási, valamint mótortelepeknek stb.**
Elsőrendű különlegességi
* gyárak képviselősege. * 2811

Sok millió előkelő
urhölgy használja a
világhírű
Földes-féle
Margit-Cremet,

mely zúrtalan, ártalmatlan és teljesen hatékony.
**A Földes-féle MARGIT-CHEMÉNE gyorsan és biztosan ható
ártalmatlan és r. szeplők, májoltok, bőrradikák, pattan-
ások, kiütések s mindennemű bőrbeni elvez. A világ
legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnek an-
nak páratlan és csodás hatásáról. Egy tégely elhasználása után
arról mindenkül meg fog győződni.**
Készíti:
Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.
Főraktár: 3381
Török József gyógyszerésznél Budapesten.
Kapható a világ minden nagyobb gyógyszerárában.

T. oz.
Tisztelettel értesítem a nagyérdemű közön-
ség, hogy helyben
Weitzer Janos u. 2 (Minerita-p-lota.)
Tivadár Sándor hatóságilag enged. cég alatt
villamos világítási,
telefon és házi csengő
berendezési vállalkozást a hatóságoktól engedély-
sítve megnyitottam.
Kivállalok és készítek villamos világítási és
erőátviteli — telefon, villámhárító és villamos házi-
csengő berendezéseket. Alakítók légesztés és per-
oleum-csillárokra villamos világításra. Ivlámpákat,
villámvilágítási és házi-csengő berendezéseket jutu-
nyosan karban tartók.
Raktáron tartom a villámvilágítások, tele-
fon és villamos házi-csengő berendezéshez szüksé-
ges összes alkatrészek, valamint mindenféle ivilámpa-
szén rudak, izzólámpa és szerelési anyagok.
Tervezésekért és költségszámításokért díjment-
esen készítek. A nagyérdemű közönség igényeinek
kielégítése céljából nappal és éjjel felügyeletet
tartok. Szíves megkereséseket 508. telefon sz. alatt
kérem. A n. é. községi jóskaré pártfogását kérem.
Tivadár Sándor,
villamos felszerelő.
VÁROSI TELEFON SZÁM 508. 2439

1850—1906 Végr. sz.

Árverési hirdetmény.
Közhírré tétetik, hogy az 1881.
évi LX. t. cz. 102. § a értelmében
sz. u. bányai kir. járásbíróság V.
170. számú elrendelő, és az aradi
kir. járásbírósnak 1906. V. 2605/2.
számú kiküldő végzése folytán B. um
és Tarsa végrehajtató javára Z. ház
László aradi lakos ellen 129 kor.
20 fill. tőke és jár. er. jéig fog-
natosított kielégítési végrehajtás
alkalmával bíróság le- és felülfog-
lalt 850 koronára becsült szobabu-
torokból álló ingók a még fizetet-
len összeg kielégítésére a hely-
színén, vagyis Aradon, Boros Báni-
tér 15. sz. a. 1906. évi november
hó 22-ik napjának d. u. 3 órájára
küzöltözött nyilvános árverésen a leg-
többet ígérőnek készpénzfizetés
melletti becsáron alól is elfognak
adni.
Amennyiben az elárverezendő
ingókat mások is le és felül fog-
lalták és azokra kielégítési jogot
nyertek volna, ezen árverés az
1881. év LX. t. cz. 102. §-a értel-
mében ezek javára is elrendelhetik.
Kelt Aradon, 1906. évi novem-
ber hó 7. napján.
Najmányi Béla.
3798 kir. végrehajtó.

KLOHS ADOLF

üveg, porcellán, lámpaáru és
képkeretezési nagyvállalat.
ARADON, Szabadság-tér 21. szám.
Ajánlja

ujonnan felszerelt raktárát
a legelső hazai gyárakból beszerzett árukból.

Izzótestek a legjobb minőségben, olcsó árban. Házi szükségleti kellékek, mint konyhaberende-
zések a legfinomabbtól a legegyszerűbb kivitelig. **Alkalmi ajándéktárgyak** modern
kivitelben. Képkeret minták nagy választékban. Keretezések a legrövidebb idő alatt történ-
nek. Vendéglői és kávéházi üveg, porcellán és alpacca berendezések. 2625

Pontos kiszolgálás.

Vidékre a leggondosabb csomagolásban napontai szétküldés. Üzletemben csakis jó árut tartok. Főelvem jót olcsón.

APRO HIRDETÉSEK.

Kasznált fürdőkád

megvételre kerestetik. Czum a kiadóhivatalban.

Veszünk könyvtárakat

egyes könyveket, Lexikonokat, jogi, szépirodalmi és egyéb munkákat legmagasabb árban. Ingusz I. és Fia könyvkereskedése Arad 285.

Jó házi kosztot

lehet kapni Battbyány utca 98 szám alatt 12 és 2 órára. özv. Dosai Istváné. 2887

Veszek könyvtárakat,

egyes könyveket és hangjegyeket legmagasabb árakon. Kerpel Istó könyv-, papír- és zeneműkereskedése, könyv- és zenemű kőcsön-tára, Aradon. 2685

Biztos existenzia!

Ügyes, jó beszélő tehetségű urak állardó alkalmazást kaphatnak egy könnyen eladható házi cikkek eladására. Pénzbeszédők óvadékkal kerestetnek. Ajánlatok „K. S. K. D.” jellel a kiadóhivatalba kéretnek. 2881

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek tudomására adni, hogy **Fischer Samu**

pék- és sütőde

üzletét

átvettem és saját nevem alatt vezetem. — Minden nap fűs fehér sütemény, fehér kenyér, barna és rozskenyér és valódi gracham kenyér, de uáni sütemény és házi kenyér szépen és ízletesen lesz készítve. 2881

Kérem a nagyérdemű közönség becses pártfogását.

Tisztelettel

Leicher Frigyes,
Deák Ferencz-utca 16.

Minden elképzelhető

órajavítás
1 korona.

Zsebóralívég, mutató 10 kr.

Schwimmer Albert

órás mesternél Aradon, 137

Szabadság-tér 5-6. szám alatt.

(Pótlal kávéház mellett.)

Kérem a czimre

ügyelni.

SZÁLLASY ALADÁR

harisnya-kötődéje

Arad, Forray-utca (Kristyóry-ház)

Elfogad mindennemű

harisnyák kötését és fejelését,

valamint 501

kestyűk, kamáslik, alsószeknyák, alsóingek és minden e szakmába vágó javításokat.

Női és férfi fejelés 50 fillértől 60-70 fillérig, gyerek harisnya 40-50 fillérig, női harisnya új 80 fillértől egész 1 kor. 40 fillérig, férfi harisnya 60 fillértől 1 kor. 20 fillérig.

Magamat a t. közönség szives figyelmébe ajánlva és becses pártfogását kérve, maradtam

kiv. tisztelettel SZÁLLASY ALADÁR

A ki jó

zamatos, igen finom Rumot akar készíteni, vegyen 80 fillérért egy üveg 2871

Rumkivonatot.

Ebből a rajta lévő u a sítás szerint pár perc alatt 1 liter finom thea rumot készíthet.

Kizárólagos raktár:

Földes Kelemen

gyógyszerésznél.

Uj! Olcsó áruház! Uj!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy a **Templom-utca 15. sz. alatt**

játék-, kötött és szövöttáru üzletet

nyitottam.

Nagyérdemű közönség b. figyelmébe ajánlva üzletem megtekintését

mély tisztelettel

Gásza Sándor.

2877

Telefon szám 126.

Telefon szám 126

WUNDER, kárpitos műterme

Temesvár-Belváros,

Korvin Mátyás-utca 3.

Ajánlja fővárosi minta szerint berendezett kárpitos műtermét, a legújabb, legstilszerűbb és legolcsóbb díszítéseit és butormunkáit. — Elválllok — konkurrenzia nélkül —

lakás-, villa-, szálloda- és iskola-berendezéseket

a legszerűebbtől a legelegánsabbig, helyben és vidéken. Számaltanszor bebizonyítottam, hogy 11 év alatt a külföldön, u. m.: Németországban, Belgiumban, Hollandiában, Amerikában stb. a legnagyobb és legelőkelőbb műtermekben szerzett tapasztalataim révén azon helyzetben vagyok, hogy bármilyen követelméseknek a legpontosabban megfeleljek és remélem, hogy a m. t. közönség bizalmát megnyerem. 587

Kiváló tisztelettel

WUNDER VILMOS.

Vérszegénység és sápkórban

szenvedők

Rozsnyay vasas china borát

használva, a legnagyobb eredményt éri el. B. vásárlásnál e ak a valódi Rozsnyay féltét fogadjuk el. Egy nagy üveg ára 3 k. 50 fill.

Finom

Jamaicai Rum

a legelső angol országtól hozatva.

Próba üveg 60 fill. Kis üveg 1 korona. Nagy üveg 2 korona.

Kapadó egyedül:

Rozsnyay Mátyás

gyógyszertárában

3841

Arad, Szabadság-tér.

Megarkezték az őszi újdonságak!

Brunner Béla

ári divat- és különlegességek üzlete

Arad, Szabadság-tér 20. sz.

(Forray-u. sarok, gróf Nádasdy-palota.)

Ajánlja dusan felszerelt áruraktárát, hol mindenkor a legújabb Saison divat-különlegességek raktáron vannak.

Fa-, vászon- és bőr utazó-bőröndök nagy választékban!

Nagy választék francia és angol

illatszer különlegességekben.

HAMERLI pécsi kertyü-gyár

főraktára!

Olcsó árak! — Pontos kiszolgálás!

Vidéki megrendelések azonnal elintéztetnek. 1807

Ifj. Kopetkó

Károly

Arad, Weitzer János-u. 2.

(Minorita-palota.)

Kész női kelengyék

már 200 koronától.

Szőrme-áruk

óriási választékban.

Plissirozás és gouvelirozás elfogadtatik.

Városi és megyei telefon 477. 2004

női kalap divat-terem!

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy **Aradon, Deák Ferencz-utca 2. szám alatt** (Sebesy-ház) egy, a mai kor és modern izlés minden követelményének megfelelő

női kalap divat-termet nyitottam

Üzletemben a legelőkelőbb cégektől kikerült és legszebb kivitelű modelleket állandóan raktáron tartom.

Állandó és a legnagyobb választék **gyászkalapokban.**

Átalakítások és minden e szakmába vágó munkálatok jutányosan és pontosan végeztetnek.

Vidéki megrendeléseket a legmesszebb menő körültekintéssel eszközölök. 1981 Szives pártfogást kér

AMTMANN ANNA

Arad, Deák Ferencz-utca 2.

Kilényi C. és Társa

divat-, kézmű-, rövidáru és fehérnemű

uj áruháza

a József főherceg uton megnyílt.

24 évig az aréna épületben volt üzletünk a folytonos házbőr emelés miatt

József főherceg-ut 11. szám alá

(Müller-házba)

helyeztük át.

A mostani sokkal olcsóbb házbőr miatt abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy a mélyen tisztelt vevőinket sokkal olcsóbban szolgálhatjuk ki, mint azelőtt.

Magunkat a n. é. közönség szives pártfogásába ajánljuk kiváló tisztelettel

KILENYI C. és TÁRSA a „Kék golyó”-ház.

József főherceg-ut 11. 2832

A közönség meglepetése!

Az idén

KARÁCSONYRA

olyan meglepetés vár a n. é. közönségre, a milyen

Aradon eddig még nem volt!

Már most történnek nagy előkészületek, hogy
. . az idén a legszebb és a leghatalmasabb . .

KARÁCSONYI KIÁLLITÁS legyen

FISCHER SIMON

nagy áruházában, Szabadság-tér 12. sz.

2662

Teljes kiárusítás!

Hatóságilag engedélyezett

VÉGELEZÉS

Masztig Pál

Vászon, női- férfidivat áruházában
ARAD, Andrássy-ut 22. szám alatt.

2575